

Llucmajor

Núm. 49 - Setembre 85

de pinte en ample

Preu: 80 Ptes.

Com cada any ens reunírem a Gràcia per fer el sopar de companyonia, no hi poguérem assistir tots, però aquesta és una mostra del nostre grup de col.laboradors, molt més nombros en el Quart Aniversari que quan sortírem al carrer, engrescats en l'aventura de defensar la democràcia, de lluitar per la nostra llengua i cultura i de protegir l'ecologia.

Han passat quatre anys i encara som aquí, disposats a sortir cada mes, —així ho prometérem i fins ara ho hem aconseguit—, sense triomfalismes, però sí amb la constància col·lectiva i amb una invitació a tots aquells qui estimen Llucmajor a la participació en les nostres pàgines obertes sempre de pinte en ample.

**POLEMICA SOBRE
LA RESTAURACIO
DE S'ESTALELLA**

**SON VERI D'ABAIX,
ORIGEN
DE S'ARENAL**

SUPER DERESA

*Avd. Cavaller Ramon Santmartí
(cantonada C. Sant Francesc)*

EDIFICI DERESA - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR

**LA SUPERFICIE COMERCIAL MES IMPORTANT
DE LA COMARCA**

**800 METRES QUADRATS D'EXPOSICIO
A PARTIR DEL 16 DE NOVEMBRE GRAN VENDA
ANIVERSARI**

***ENS VISITI, SERA ATES PELS MILLORS
PROFESSIONALS DE CADA RAM**

***TOT D'UNA MAXIMA QUALITAT**

***TOT AL PREU MES BAIX DEL MERCAT**

***FACI LES SEVES COMPRES EN UN AMBIENT
AGRADABLE I FAMILIAR**

**SUPER DERESA - El Supermercat de Lluçmajor per a tota
Mallorca**

Revista mensual
Depòsit Legal PM 350-1981
Any III

EDITA:
Obra Cultural Balear de
Lluçmajor

INFORMACIO I
PUBLICITAT:
Carrer Esperança, 2
(Lluçmajor)

DIRIGEIXEN:
Catalina Font i
Maties Garcies

COL.LABOREN:

Joana Artigues
Francisca Barceló
Ignasi Barceló
Miquel Barceló
Jordi Bayona
Miquel Bezares
Francisca C. Cabot
Francisca Capellà
Miquel Cardell
Joan Clar
Bartomeu Font
Antoni Garau
Miquel A. Giménez
Colomà Julià
Antoni Llompart
Miquel Mascaró
Miquel Monserrat
Maties Mut
Miquel Mut
Guillem Oliver
Jaume Oliver
Margalida Palou
Sebastià Rubí
Miquel Sbert
Tomeu Sbert
Catalina Serra
Joan Socias
Arnau Tomàs
Pere F. Torrents
Francesc Verdera

SECCIO ESPORTIVA:

Coordinador:
Joan Quintana

Col·laboren:

Joan B. Garau
Jaume Manresa
Bernat Vadell

FOTOGRAFIES:

M. Clar
Fermín
C. Julià
Mut Fotos
Antoni Monserrat
Antoni Oliver

IMPRIMEIX:

Edicions Manacor S.A.
Ronda del Puerto, 60

El pensament de la
Revista s'expressa només a
través de l'Editorial

Quart aniversari

Canvien, ara fa quatre anys, els primers dies de setembre. Gairebé timidament sortia al carrer el primer número de "LLUCMAJOR, de pinte en ample". Començava l'aventura arriscada d'un grupat de persones que en un inicial article editorial es feien el ferm propòsit d'informar sobre la vida i els atzars de la nostra vila. En el mateix editorial primerenc es declaraven "defensors de la democràcia, lluitadors per la nostra cultura i protectors de l'ecologia. Naturalment, a tal intent no li mancaren vaticinis d'una ràpida desfeta i d'un fracàs proper i total.

Però dies passen que anys empenyen i, lentament, pàgina a pàgina la revista nostra ha anat fent-se present amb veu pròpia entre els llucmajorers. El respecte al pluralisme d'opinions, la defensa abrandada de la llengua, l'amor a la natura... han estat molt més que unes paraules llançades al vent i s'han convertit en fets que, poc a poc, han anat ocupant un lloc dins l'espai vital del nostre Lluçmajor. Malgrat els mals averanys.

Número a número, un quern d'anys s'ha escolat com si res. Els grans temes són aquí, encara: ens manca, encara, aprofundir en el diàleg; no hem guanyat, ni de lluny, la lluita per la llengua; la natura és agredida amb persistència... Calen, es miri per on es miri esforços, actituds, el treball de tots.

Es precisament en aquesta idea de continuïtat en el treball quotidià, en la tasca sense aldarulls, en la marxa decidida que el quart aniversari de la nostra publicació ens convoca a tots els qui participam d'alguna manera en la joiosa aventura de treure-la a la llum cada mes. I aquesta convocatòria és alhora una invitació sincera a tots aquells qui estimen Lluçmajor a la participació en les seves pàgines obertes sempre de pinte en ample.

NOTICIES LOCALS

COMISSIO DE GOVERN.

A la primera reunió celebrada pels nous integrants de l'anomenada Comissió de Govern, entre els acords més importants es donaren tres dies de plaç als propietaris de bars "de alterne" o puticlubs de S'Arenal, per legalitzar-los, ordenant a sa Policia Municipal per al compliment d'aquesta norma, o tancar els bars. Duen

que uns compliren, legalitzant el seu establiment, i els altres tancaren.

Es concediren 3 llicències per obres particulars, per un total de 625.608 pts., com a cobrament de les taxes municipals.

Acord d'instal·lar llums al camp de futbol de S'Arenal, però condicionat a l'existència de crèdit presupostari i coneixement del que valdrà.

CUIDADORES GUARDERIA MUNICIPAL

En el concurs-oposició convocat per l'Ajuntament per proveir en propietat a la Guarderia Infantil Municipal, de dues cuidadores, resultaren elegides les següents:

Núria Vives Sánchez, amb 8,75 punts.

Francesca Noguera Vidal, amb 8,50 punts.

LLUCMAJOR VA RETRE UN HOMENATGE A A. RAMIS.

El passat dia 9 d'agost l'Ajuntament i l'Agrupació socialista-PSOE de Lluçmajor varen retre un homenatge pòstum al qui fou senador per Mallorca Antoni Ramis, el qual morí a Madrid en un accident automobilístic, —recordem que en passades edicions de la nostra revista informàrem sobre la tràgica mort i sobre la figura d'aquest polític llucmajorer—.

L'acte d'homenatge va començar amb una concentració al cementiri, on el secretari de la Federació Socialista Balear-PSOE, Josep Moll, va pronunciar un breu discurs sobre la trajectòria política i humana d'Antoni Ramis, caracteritzada per una clarividència d'idees. El va definir com una jove promesa desgraciadament perduda i va afirmar que la seva figura era un exemple a seguir per als socialistes.

Després es va fer l'ofrena d'un ram de roses a la tomba del difunt, amb la presència dels membres de l'Agrupació socialista local, els familiars d'A. Ramis i també molts dels dirigents de la FSB: el ministre d'Administració Territorial, Félix Pons, el batle de Palma, Ramon Aguiló, el senador Felipe Sánchez Cuena, el delegat de Govern, Carles Martín Plascencia, el secretari estatal de Finances, Emilio Alonso...

El mateix dia i organitzat per l'Ajuntament es va descobrir la placa amb el nom "Ronda Antoni Ramis Rebassa, Senador", on abans era la Ronda de Tramuntana i on està situat el molí d'En Ramis —allà on va néixer el polític desaparegut.

Amb la col·locació de la placa l'Ajuntament va aconseguir amb l'acord pres per unanimitat a un ple municipal, quan els regidors socialistes ho proposaren.

El batle Sr. Antoni Za-

AUTO-ELECTRIC Barcelona

Ronda de Ponent, s/n. - Pedro A. Metaró, 55

Teléfono 66 01 70

LLUCMAJOR (Mallorca)

Venta y asistencia técnica de los productos:

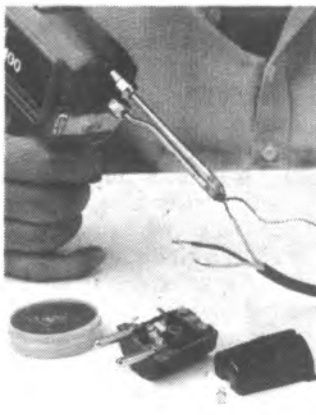
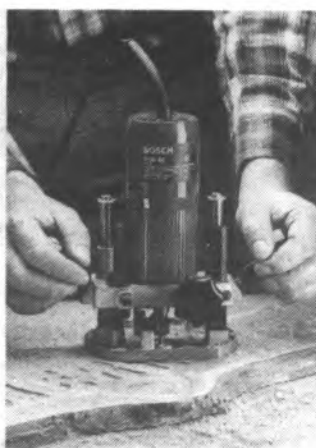
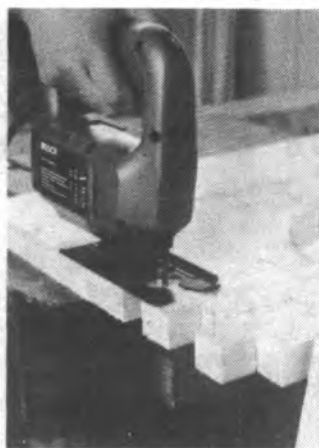
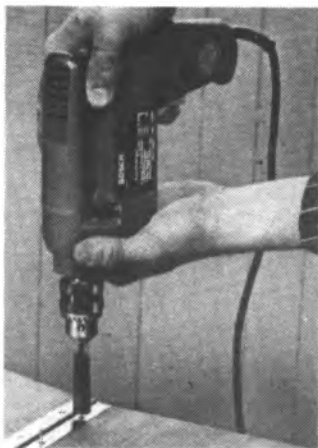
BOSCH
Automóvil

BOSCH
Herramientas

BLAUPUNKT

Calentadores
JUNKERS

EINES ELECTRIQUES PER AL BRICOLAGE UN OBSEQUI!

SERVEI TECNIC

noguera va pronunciar uns paraules d'elogi a les qualitats humanes del senador,

amb la presència de tota la Corporació Municipal, del president del Parlament Ba-

lear, Antoni Cirerol, del Consell d'Indústria, Gaspar Oliver, del conseller d'UM

Miquel Clar... i de tots els qui havien assistit al cemen-teri.

La restauració de s'Estalella

Quan la restauració de la torre de s'Estalella gairebé tocava a la fi, ha esclatat de bell nou la polèmica entorn d'aquest monument històric de la nostra costa estanyolera. Si en un principi va costar Déu i ajuda que les autoritats locals i el Consell Insular arribassin a un acord ferm i empenguessin les tasques de restauració, ara, a punt de donar-se aquestes per llestes, s'han alçat crits de protesta a la vista del que semblen ser els resultats finals de les obres.

La primera veu d'alarma arribada a membres d'aquesta redacció han provengut de boca d'un arqueòleg que darrerament realitza prospeccions i estudis pel nostre terme. El nostre informant no dubtava de qualificar de desastrosa l'obra realitzada en el si de la torre d'aguait. Poc temps després, han començat a ploure altres crítiques efectuades tant de viva veu arreu del poble com reflectides a través

d'alguns mitjans de comunicació; l'article de Joan Maimó que acompanya aquestes línies és ben il·lustratiu de la virulència i les repercussions assolides per l'estat actual de les obres en qüestió.

De totes maneres "Llucmajor de pinte en ample" s'ha posat en contacte amb representants de la Comissió Municipal de Cultura perquè ens donin el seu parer entorn dels fets. En aquest sentit, el mateix regidor delegat de Cultura, Sr. Bernat Tomàs, ha manifestat astorament i sorpresa davant el resultat de les obres. Pensa el Sr. Tomàs que quan el consistori va posar en marxa el pla de restauració de la torre la idea no era arribar a uns resultats com els presents. De totes maneres també manifesta que s'haurà d'esperar a veure què donen els tècnics en els quals des del primer moment s'ha confiat la responsabilitat de la feina. El tècnic que

ha dirigit la restauració és l'aparellador Municipal, Antoni Catany, del qual no hem pogut obtenir cap declaració, ja que es troba de vacances. Això no obstant, Bernat Tomàs ha dit que els serveis tècnics de la restauració confien que el resultat final serà satisfactori perquè en tot moment creuen que s'ha procedit a utilitzar els materials i les tècniques que corresponen a aquest tipus de construcció. En concret la calç amb què es feia comptes revestir-la, amb el pas del temps, perdrà el color blanc i anirà agafant un to vermellós que li donarà el call vermell situat davall.

Una altra qüestió, segons el Sr. Tomàs, és la suspensió de les obres per part de la Direcció del Patrimoni Artístic, la qual no té res a veure amb les dites obres sinó que és un afer burocràtic que s'arrossega d'enrera. Segons el regidor de Cultura, des de Palma —a part de les 500 mil pessetes

d'ajuda proporcionades pel Consell Insular— no s'ha fet res per ajudar i sí s'ha fet molt en sentit contrari.

En aquesta línia creu que s'ha d'interpretar l'ordre de paralització de les obres efectuada una vegada que el Conseller de Cultura, Sr. Gilet, havia encoratjat verbalment els representants del Consistori llucmajorer a proseguir-les i els havia assegurat que no hi hauria problemes després d'una primera advertència oficial. Però la realitat no ha estat aquesta i des de la mateixa Conselleria, a través del Patrimoni Artístic ara s'ha donat ordre ferma d'aturar les obres per falta del permís pertinent.

Així les coses, les obres de restauració de la torre de s'Estalella es troben paralitzades i a més ofereixen un aspecte que desagrada i preocupa molta gent. Caldrà veure quina és la sortida a aquesta situació i quines altres reaccions es produeixen sobre els fets.

S'Arenal**La polèmica dels para-sols de la platja**

Tomeu Sbert

Desafortunada sota tots els aspectes ha estat la retirada de parasols al llarg i ample de la platja arenalera, durant la primera quinzena del mes d'agost. Diuen que l'any 1968 es féu un contracte d'explo-tació i promoció de l'es-mentada platja, amb l'em-presa "Mar de Mallorca S.A." i una de les clàu-sules era que s'havien de col·locar 300 parasols. Aquest i altres articles de la contracta quedaren des-fasats, però no tornaren pensar més en l'assumpte. I així com feien falta parasols, se n'anaven po-sant.

La sorpresa de cas-ta grossa i quasi gros-sera, i sobretot ino-portunament ha estat que es va donar un ordre de retirar del seu adequat lloc, allò que tanta de falta fa per als turistes. ¡Viure per veu-re!

Primer dialogar, fer pa-gar els impostos que fa-cin falta o sien llei, però mai per mai sembrar un des-content d'aquest caire i sembrar la platja i els consultoris sanitaris d'in-solacions.

Repetim! Viure per veu-re!

TURISME. El mes d'a-gost ha millorat ostensibil-ment la campanya turís-tica. La majoria d'esta-bliments públics tenen ple. Els trists mesos de maig, de juny i de juliol han quedat en terra i encara que la temporada, globalment, serà fluixa, l'agost i pos-siblement el setembre també sia bo, farà que l'any 1985 passi a la història com un any irregular però no do-lent del tot.

La baixada de preus d'alguns establiments as-sociats ha fet que l'as-sumpte s'emputàs un poc. Les reunions i gestions són moltes i ben coordinades per evitar que l'any 1986 no succeeixi lo mateix

d'enguany.

L'Associació d'Ho-telers de la Platja de Pal-ma treballa al màxim per-què l'embarcació del turis-me, que és la barca de tots, arribi a bon port. I També altres establiments oficials.

LUIS OLARRA. El popular home d'empresa basc i destacat polític d'A-liança Popular Luís Olarra, ha passat uns dies a S'Arenal. La junta are-nalera del citat partit polític, encapçalada per Da-mià Sastre Bauzá, ha tengu-t repetits contactes amb el Sr. Olarra. Ignoram els repe-tits resultats de les entrevis-tes. El que sí sabem és que aquest home es va enfrontar públicament a ETA i tornarà ben prest a S'Arenal.

Donada la importància i les polèmiques mogudes per Olarra temps passats, creim que venir a S'Arenal i tenir contactes empre-sarials i polítics amb gent de la zona, és notícia. Al temps.

PLAQUES DE PLA-TA. L'Associació de Veï-nats de Son Sunyer, que ara presideix el Il·lucmajorer Antoni Martí, va fer en-

trega de dues precioses plaques de plata a Mateu Joan Florit i a Joan Pere-lló Palmer, dos dels mem-bres més antics i que més han laborat per dur endavant l'esmentada Associació de Veïnats Son Sunyer. L'acte va tenir lloc a un dels hotels de la zona i va ser presi-dit pel president del Govern Balear, Gabriel Cañellas, al llarg d'una solemne entrega de trofeus i premis.

CLUB NAUTIC.

No tot va bé a S'Arenal. No tot són flors i enho-resbones. El Club Nàu-tic S'Arenal ha estat detonat per rompre la regla. Ha resultat que han impugnat les eleccions o més ben dit, la forma de fer-les, per a la reelecció del president Joan Miquel

Catany.

La construcció d'obres i més obres dins la mar, que perjudiquen interessos de comerciants i hotelers, pareix ésser que mou a veure si d'una vegada hi haurà canvi de presi-dent.

Noltros no entrem ni sortim amb tot això. Només informam del que es diu. I una altra cosa ¿bandere-ta sí, bandereta no?. La bri-llant gestió dels anteriors presidents i les respecti-ves juntes directives, espe-ram que no es vegi malpa-rada pels mandataris ac-tuals. Seria una llàstima. Un club que ha estat modè-lic dins les Illes Ba-lears, ha de seguir es-sent millor de cada dia i no ha d'empitjorar.

Seguirem estant amunt el delicat tema.

**FOTO D'ESTUDI
REPORTATGES
FOTOGRAFIA INDUSTRIAL
I PUBLICITARIA**

Carrer d'Es Vall, 21
Tel. 66 00 29

El President de la C.A. inaugura la seu de la Delegació Comarcal de Radioaficionats espanyols y Radio Club

El pasat dia 23 d'agost tengué lloc la inauguració del Radio Club Lluçmajor i Delegació Comarcal de Radioaficionats Espanyols.

Des de fa temps, ha estat desig dels radioaficionats tenir un lloc de reunió on poder conèixer-se físicament i no sempre mitjançant les ones electromagnètiques. Així, es disposa d'un bon vincle entre tots, on es viu amb intensitat el món de la radio, intercanvi de coneixements i experiències, experimentació conjunta de nous circuits, etc. i, a més, en els temps actuals ens enfrontam al món de la informàtica i dels ordenadors.

Aquesta anhelada inauguració, ha estat fruit d'uns anys de preparatius i contactes. Avui, ja els entusiastes de la ciència electrònica podem estar contents perquè hem donat la primera passa.

El 23 d'agost, doncs, fou la fita esperada i preparada amb esment. A les vuit del capvespre arribà el President de la nostra Comunitat Autònoma, Sr. Gabriel Cañellas, i la seva esposa. Foren rebuts per les autoritats locals i els membres de la institució inaugurada. Obrí l'acte inaugural el president del Radio Club, en Magí Clar Miralles, el qual posà molt d'esment en recordar que amb l'acte present se donava fi al naixement del Radio Club. Ara manca seguir treballant amb entusiasme i companyonia.

Tot seguit prengué la paraula el President de la Comunitat Autònoma, el qual declarava inaugurat oficialment el Radio Club, després d'unes encoratjadores paraules.

Estaven presents totes les autoritats locals: Sr. Batle, el Conseller d'Indústria, Gaspar Oliver, el Conseller Miquel Clar, Capità de la G. Civil, els regidors Manresa, Artigues, Puigserver i Maestre.

El Sr. Nicolau Casellas, com a representant del Cap dels serveis de Correus i Telecomunicacions de les Illes també ens acompanyà en tot.

Ja passades les nou del capvespre es reuniren els assistents a un restaurant de la Vila fent un sopar de companyonia i d'agraïment al Sr. Cañellas, president de la Comunitat Balear.

Abans de sopar, l'amic Miquel Font ens llegí unes emotives lletres en recordança del gran impulsor del Club i Delegació

Comarcal, Mestre Joan Antich (q.e.p.d.). A continuació es guardà un minut de silenci.

Ja acabant el sopar la Sra. Maria Teresa Rattier, col·laboradora insubstituïble de la institució inaugurada, ens digué unes paraules de benvinguda i lloança vers el President de la C.A. per la seva valuosa ajuda.

El president de la Delegació Comarcal de Radioaficionats, en Joan Salvà Caldés, prengué la paraula, fent una mica de memòria de la radioafició i els

seus amples aspectes. Acabà mostrant el seu agraïment a l'ajuda econòmica per part del Govern Balear, que ha fet possible el millorament de l'equipament del Club i fou entregada al President Cañellas una placa en recordança de l'aconteixement.

El president de la nostra Comunitat, tancà, finalment l'acte, amb paraules de lloança a l'esperit humanitari i de sacrifici de tots els radioaficionats i a la seva obra social.

Joan Salvà C.

Què fa el Consell Insular en Turisme, Indústria i Comerç

El pilar més important de la nostra economia, rep suport del Consell Insular de Mallorca a través d'estudis i enquestes d'aquest mercat.

El Consell Insular de Mallorca ajuda en general totes les activitats promocionals tant a nivell nacional com "Un hivern a Mallorca", com a nivell internacional —"Congresos anuals d'Agents de Viatges de diverses nacionalitats" "Congrés Mundial de la Tercera Edat (FIAPA)"—.

Edita guies, mapes, cartells i altres publicacions destinades a facilitar el coneixement de l'illa.

També mereix destacar-se la campanya de neteja de platges i altres llocs d'interès turístic.

Manté oberta una oficina d'informació turística a Alemanya i hi ha previsions d'obrir-ne una altra al Regne Unit.

Col·labora també amb les oficines de turisme que hi ha en els municipis turístics.

Anualment distribueix el cànon d'energia entre els ajuntaments afectats per la producció i la transformació energètica.

Promou la celebració de conferències, fires i cursets que activin la indústria i el comerç.

Subvenciona i impulsa l'ús d'energies alternatives.

*Consell Insular
de Mallorca*

cl. Palau Reial, 1

Torre de s'Estalella

Una restauració... ¿O UN NYARRO?

Fixau-vos en la fotografia que acompanya aquest escrit, ¿Veritat que no hi manquen més que dues ombrellles (Sombrillas) al front i una mica d'encimentat per terra per tenir l'aspecte d'un xaletet del millor estil eivissenc? Si teniu ocasió veieu-la en colors; en circulen moltes d'aquestes fotografies pel poble, vos asseguro que és tot un poema.

No, idò no és això. Vos aclariré que aquest nyarro descomunal se pretén que sigui un monument històric restaurat. Vet aquí com es gasten els pocs doblers que el pressupost destina a cultura.

M'han assegurat els qui ho han vist, que des del mar és encara més ferest, que una cosa que havia d'esser per complir la seva funció un model de discreció, es veu de 20 quilòmetres lluny, o sia, que en lloc de servir per a la defensa i l'aguait, més serviria com a punt de referència als vaixells enemics.

En vista del que han fet i de com ho entenen els responsables de la cultura del nostre consistori, he fet ferm propòsit de no parlar més, ni criticar la comissió encarregada en el sentit que no fan res, i a més prec a tota persona que tenguí un mínim d'estima per les nostres coses que calli de moment i no pressioni, més val deixar-ho estar, que no ho toquin, almanco evitem que ho facin malbé.

Imaginau-vos per un moment, estimats lectors, que amb la "culturalassa" que demostren tenir els nostres regidors, haguessin posat mans per a construir el casal de cultura i atinent per una vegada les meves suggerències comencin a restaurar el claustre de Sant Bonaventura. ¡iAi,

Déu meu!! de quina mos n'hem escapat, només de pensar-ho esgarrafa.

Tot això passa per voler-se ficar en allò que no entenem i voler-se bastar ells sols, sense escoltar ningú, ni assessorar-se amb les persones adequades, que n'hi ha sense sortir del poble i que a més estan ben disposades a ajudar de franc, com moltes vegades ho han demostrat, sense que ningú no s'hagi preocupat d'agrar-ho.

Està ben vist i provat que per la seva extracció els responsables llucmajorers de la Comissió de Cultura i Esports, amb el primer tinent-batlle al front i el delegat xuclant roda, per no sortir-ne dels seus temes esportius i que

ho entenguin, el que els va, és pegar cosses a la pilota i foris. No n'hi ha més de fets i allà on no n'hi ha que no n'hi cerquin.

Un aclariment que dóna suport a l'esmentat abans. En temps dels dos anteriors regidors delegats de cultura, en la comissió que llavors amb tota propietat presidida el senyor Manresa, hi havia una comissió mixta formada per persones de fora de l'Ajuntament que tenien un criteri i uns coneixements en cada una de les matèries culturals, (música, teatre, literatura, folklore, pintura, etc) totes aquestes persones llucmajoreres, competents i enteses,

es reunien amb els regidors de la comissió, periòdicament i assessoraven el delegat en les qüestions de l'àmbit de cadascun. Però per ordre del senyor batlle amb la seva "visió" que el caracteritza i cedint com sempre a les pressions dels 2 elements més "destacats" d'UM, aquestes comissions varen esser dissoltes perquè no hem de permetre que ningú ens vengui a dir com hem de fer les coses " (J.J. Maestre, dixit).

Una cosa més del que convé que el poble s'assebenti, és que quan UM local presidida p'en Guillem Aulet i de la qual jo era secretari, va voler encarregar-se de la Comissió de Cultura i Esports, era perquè llavors se comptava amb les persones adients per dur a terme la tasca amb dignitat; arà, aquestes persones dissortadament no hi són, el que caldria, doncs, és renunciar a fer les coses per a les quals no s'està capacitats i dedicar-se a altres tasques en les quals entenguin. Deixar de banda la cultura per no malmenar-la i dedicar-se als Esports però tenint l'honradesa de dir-ho clarament.

Podria dir-ne més de coses i no acabaríem mai, n'hi ha que me véssem pels set costats però ja he dit que he fet propòsit de no dir-les perquè repetesc que més val que no ho toquin i ja vendran temps millors i millors ocasions per dir-les i per ventura llavors se'n podrà treure profit. Només per acabar, repetir el consell que ja he donat en altres oportunitats: siau qui sou i si no serviu... dimitiu, el poble i la cultura vos ho agrairà.

Joan Maimó i Juan
President local d'UM en funcions

Entrevista a Miquel Manresa

En vista del que ha passat i dels rumors que corren pel poble referents a la constitució de la comissió de govern del nostre consistori, on amb gran sorpresa dels cercles polítics, el senyor Miquel Manresa ha estat defenestrat, i hem considerat d'interès fer-li unes preguntes a fi d'aclarir la qüestió.

En principi, el Sr. Manresa, no volia fer declaracions, per por d'ofendre algú, o que les coses que pogués dir s'interpretassin com a venjança contra el seu partit.

A la fi va reconèixer que també els militats d'UM, el poble i simpatitzants que poguessin haver-lo votat tenen dret a tenir una informació de primera mà i evitar rumors i especulacions.

-Sr. Manresa, quins motius creu que tenen a UM per no tornar-li el seu càrrec deixat per malaltia, una vegada vostè ja està curat?

-Dues setmanes després de jo estar malalt, varen fer unes declaracions a la premsa, per cert en contra d'un acord del Comitè Local, on els dos regidors d'UM que avui estan en el govern, es feien protagonistes de tot, fins i tot dient quines eren les meves competències i, de quatre que en tenia, només n'anomenaren una. Es veu que ara volen continuar amb aquest protagonisme, passant per damunt qui sia incloent la voluntat del poble que ens va votar.

-Tenc entès que no va ser possible arribar a un acord entre els quatre regidors de Lluçmajor encara que se celebrassin unes quantes reunions entre vosaltres i amb l'assistència del Sr. Clar, i que se va haver d'arbitrar la solució des de la seu d'UM a Ciutat, és veritat?

-Sí, tots volíem estar en el govern i dos volíem ser el primer de la llista per al càrrec de primer tinent batle, i vaig considerar que el primer de la llista ho vaig ser jo a les passades eleccions.

-I la famosa autonomia de cada poble que UM predicava a la campanya electoral, on és?

-Crec que és de domini públic que, des de que es va constituir l'ajuntament actual, en el partit local hi ha dos grups antagonistes, uns que volien que jo fos batle, —encapçalat per Miquel Clar, avui home fort d'UM, supòs que perquè me ves obligat a fer pacte per

poder governar— i els que trobaven que ens havíem de limitar a fer el que férem, (cosa que a raó dels vots obtinguts, pareixia que era la voluntat majoritària del poble) el grup darrer format per jo mateix i els que, eren president i secretari al front, Guillem Aulet i Joan Maimó. Bé, idò des de Ciutat sempre s'han potenciat els primers i quan han estat a punt de perdre el seu protagonisme per H o per B, sempre els han donat el suport necessari, com ara mateix està demostrat.

-Quines raons vos donaren per convèncer-vos que NO haviéu d'exercir el càrrec que vos corresponia?

-Convèncer-me, no m'han convençut, però se'm va dir que com ja havia estat malalt, estava més propens a tornar tenir un altre infart i que com que aquest no era el cas d'En Joan Puigserver, que per altra banda ho feia molt bé, segons ells, volien evitar haver de fer nous canvis, això és el que em digueren a Ciutat.

CONSIDER UNA MANCA DE DELICADESA NO PODER OCUPAR EL MEU CARREC.

-I, vostè està d'acord amb això? no vos sembla una grolleria?

-Crec que estic manco exposat jo a tenir una malaltia, per quant estic ben controlat pels metges, amb unes revisions periòdiques, que per ventura els que no han tengut res mai. Més que una grolleria me sembla una manca de delicadesa, per altra part no crec que ningú sapi quan s'ha de mo-

rir o quan ha d'estar malalt, ni molt manco qui estarà o no exposat a tenir demà un infart.

-No hagués pogut anar vostè com a segon home d'UM en el govern?

-En Joan Puigserver va posar com a condició que volia ser el primer tinent batle i jo vaig considerar que no havia de ser el seu segon ni el segon de ningú per imposició. A més, si no era el primer en Puigserver no volia ser del govern i va amenaçar fins i tot amb anar-se'n del partit.

-Partint de la base que els vots que va tenir UM, a les passades eleccions, un partit constituït només dos mesos abans, varen ser vots concedits en la seva majoria a Guillem Aulet i a vostè i això a un any vista pesa molt. Pensa vostè donar suport a UM a les properes eleccions o què pensa fer?

-Me dec a UM fins que acabin aquests 4 anys per als que m'elegiren, estic queixós del fet de no haver-me tornat el lloc que me correspon però encara no m'he plantejat seriosament què faré.

-Se parla molt que alguns afiliats al partit, en nombre considerable han entregat el carnet. Què pensa, d'això, creu que els afiliats i simpatitzants vos donen suport?

-Bé, tots els que me'n parlen pareix que estan amb mi i que troben que el que m'han fet no està bé. Quant a donar-se de baixa del partit, a tots els que m'ho han dit els he enviat a parlar amb el president local, que és el que ha de donar curs a tot això, en Maimó encara és president en funcions i a ell encara correspon admetre en primera instància les baixes i les altes.

-Parlant del president local, es diu que el volen expulsar del partit. Què en sabeu?

-Sé que està sotmès a un expedient de disciplina, que aquest expedient és secret i no en sé res

més, això li hauríeu de demanar a ell i vos ho aclarirà. Ni puc ni vull opinar mentre no es resolgui aquest expedient.

-Es diu que a les properes eleccions en Miquel Clar anirà de primer de llista per UM. Vostè estaria disposat a anar de segon amb el Sr. Clar?

-Ja he comentat que no m'he plantejat res seriosament, però a mi no m'importaria anar de segon o al lloc que fos, sempre i quan l'equip que es formés fos del seu agrat.

-Sr. Manresa, vol afegir alguna altra cosa?

-En vista que em donau l'oportunitat en fer-me l'entrevista voldria explicar als lectors i pregar-vos que ho publiqueu, unes puntualitzacions a una informació sortida a la vostra revista al passat número, referent al sopar al qual deis que no vaig assistir a S'Estanyol, amb els membres del seu partit i amb el senyor Albertí. El motiu de no assistir-hi no té cap caire polític ni de protesta per la meua part, és molt més senzilla: a S'Estanyol me convidaren mitja hora abans de l'acte, quan ja feia dies que els altres companys estaven assabentats tant del sopar com de l'assistència d'Albertí. En canvi, a Cala Pi, vuit dies abans m'havien convidat i per tant ja estava compromès, això és tot. Vos vull agrair la vostra gentilesa i l'oportunitat que m'heu donat d'aclarir la meua postura, Gràcies.

-Gràcies a vostè, Sr. Manresa.

I. Barceló.

ACLARIMENT DE CARNICAS SEMAR

En referència a l'escrit aparegut en l'apartat "P'es forat d'es moix" de la seva publicació "LLUCMAJOR de pinte en ample" editada amb el no. 48 i corresponent al mes d'agost, ens complauu remetre'ls fotocòpies de la Llicència d'Obres i de la carta de pagament de la mateixa, perquè tinguin constància que el dubte que s'ex-

posa en dit escrit és injustificat, pel qual motiu pregam que es dignin publicar dita rectificació perquè d'aquesta manera els dubtes de què feren participants els seus lectors quedin aclarits en el que es refereix a aquest punt. Sense res més de particular, s'acomiaden de Vostès molt atentament.

Carnicas Semar
Rd. Tomàs Monserrat 6
Llucmajor

Respuesta a la carta del Sr. Tovar aparecida en esta revista en la edición anterior

Gracias por la felicitación al Sr. Gelabert y a mi, pero sobre este punto le diré que con el Sr. Gelabert no hemos tenido muchas charlas sobre el tema para llegar a tal compenetración que Vd. parece observar.

En cuanto a este Sr. que Vd. menciona que se mantuvo en el anonimato, al cual creo que Vd. conoce muy bien, ya que según parece el motivo que le indujo a mantenerse así es debido a más charlas mantenidas con Vd. charlas motivadas por una sencilla razón, Vd. no quiere entender el reglamento vigente de la Columbicultura para ahorrar-se unas pesetas mensuales, cosa que no comprendo ya que según en que cosas parece Vd. bastante inteligente, en cambio para otras no quiere utilizar esta inteligencia, dándose la casualidad que es cuando se trata de mirar por su bolsillo. Eso de llegar a las manos nunca ha sido mi intención.

Sobre la limpieza de palomos del campanario no es ninguna novedad ya que siempre ha habido quien se ha preocupado de realizar esta tarea, unos para evitar suciedad y ratas y otras veces para poder practicar un deporte muy antiguo y reconocido.

Ahora Sr. Tovar no comprendo como explica

nuestro hobby, desde su punto de vista, por cierto bastante erróneo, que demuestra haber presenciado muy pocas sueltas.

En cambio si explicara claramente su deporte, por cierto encuadrado en nuestra Federación, pero jamás para darle el fin que Vd. le da, supongo que me comprenderá perfectamente si otras explicaciones, ya que el hobby que Vd. tiene, supongo que para Vd. el más idóneo y deportivo, nunca fue legalizado para que mandaran sus machos a estas magníficas y vivarachas palomas del campanario que menciona con alardes poéticos, las cuales sus galantes palomos los cierran en su palomar, para después las que van anilladas, al menos parte de ellas, las entrega a la Sociedad, pero las palomillas que van sin anillas, según propias palabras suyas en su domicilio a unos compañeros míos, como no le gustan, las mata para satisfacer el apetito de sus perros, a esto cada uno que lo llame con el nombre que estime oportuno, y, dígame que santo predicó este sermón.

Para finalizar, permítame que le diga mi opinión sobre los palomos del campanario, a los cuales Vd. les tiene tanto cariño, creo que es debido que si alguien los elimina sus palomos no se los cerrarán, y después se verá en la necesidad de ir a comprar pienso para perros.

Juan Abellán

LICENCIA DE OBRAS

AYUNTAMIENTO DE LLUCMAJOR

Año 1985

Expediente núm. 12

Por acuerdo de la Comisión Municipal Permanente de fecha 20/5/85 se ha aprobado la presente licencia a nombre de D. Juan Martí Triguero con domicilio en Llucmajor calle Real núm. 43 para realizar de acuerdo a la solicitada en esta ciudad de Llucmajor, las siguientes obras:
 1.º Construcción de un chaflán normal a la bisectriz y cuya altura será el cuarto de la calle más amplia con un mínimo de dos metros, en las zonas de extensión, y de dos metros en el casco urbano, en todo caso.

CONDICIONES

- 1.º La fachada del edificio se situará en la línea que se determine por los Servicios técnicos municipales de conformidad con las alineaciones vigentes. No se permite ningún retranqueo de fachada de carácter voluntario autorizándose únicamente los previstos en los respectivos Planes de Ordenación Urbana.
- 2.º Ningún cuerpo de fachada, ni elemento de arquitectura o decoración, desde la rasante hasta la altura de 250 metros podrá sobresalir de la alineación, con las únicas excepciones de los toldos que se deberán de situar a una altura mínima de 220 metros sobre la rasante de la acera y cuya soliente máxima será de 020 metros, y los anuncios que sobresaldrán como máximo 010.
- 3.º Los vuelos de las tribunas cerradas, balcones y voladizos como máximo será equivalente al ancho de la acera, descontado en diez centímetros.
- 4.º En cada esquina, cualquiera que sea el ángulo que se forme, deberá efectuarse el encuentro de los muros de fachada mediante un chaflán normal a la bisectriz y cuya altura será el cuarto de la calle más amplia con un mínimo de dos metros, en las zonas de extensión, y de dos metros en el casco urbano, en todo caso.
- 5.º El frente de la casa o solar donde se realicen obras de nueva construcción o reparación de la fachada deberá protegerse en forma que se evite por completo el peligro al transeúnte y el deterioro de la vía pública. El constructor de una obra deberá expedito el paso de los transeúntes y limpiar la calle luego de la carga y descarga de materiales o escombros debiendo ser estos retirados de la vía pública salvo permiso especial.
- 6.º Todo cubierto de edificio, este o no habilitado deberá ir provisto de la canal y tubería que impida la caída de aguas directamente a la vía pública. Las bovedas correspondientes, en el caso que sean adosadas a la fachada o la altura de 220 metros se empotrarán en los muros de modo que no resalten más de 008 metros.
- 7.º Los aguas sucias se conducirán a los oportunos sumideros previa la correspondiente depuración por medio de fosas sépticas.
- 8.º Todas las fachadas serán revocadas, así como las paredes que miren o sean vistas desde la vía pública.
- 9.º Queda obligado el propietario de la finca al embalsado de la acera frente al edificio en relación al cual se hayan autorizado cualquier género de obras.
- 10.º Todos los obras de nuevo planta y de reforma general deberán estar dirigidas por un arquitecto, auxiliado por un Aparejador.
- 11.º El propietario estará obligado a rehacer a sus costas y dentro del plazo prudencial, que le señale la Alcaldía, todas aquellas obras de dominio público que haya sido preciso deshacer para llevar a cabo la obra particular.
- 12.º Se entenderá expedida esta licencia salvo el derecho de propiedad y sin perjuicio de tercero, y sin que se pueda invocar para excluir o disminuir la responsabilidad civil o penal en la que hubieren incurrido los beneficiarios en ejercicio de sus actividades.
- 13.º El beneficiario se compromete a la observancia de todas las medidas de seguridad pública establecidas en las leyes en vigor y en las que se especifiquen en las ordenanzas Municipales.
- 14.º Esta licencia caducará por el transcurso de un año desde el día que fue notificada, sin empezar las obras o por no terminadas en el plazo de dos años.
- 15.º Terminados los obras a que se refiere esta licencia, deberá el beneficiario notificarlo en la Oficina de Sanidad Municipal, para que se pueda comprobar si aquellos se han llevado a término conforme a lo solicitado.
- 16.º Condiciones especiales

El Alcalde,

Llucmajor, a

El Secretario,

TALLER MECANICO
ANTONIO ROSSELLO

Navarra, 4 - 6 - Tel. 660928 - LLUCHMAYOR

SERVICIO DE PINCHAZOS
Y NEUMATICOS

Propostes sobre la xerxa de Comunicacions

En el darrer número de la vostra revista, N'Arnau Tomàs, es referia al tema de la carretera Lluçmajor-S'Arenal, on els usuaris, fins que arribam a damunt costes, ens jugam el tipus cada dia, perquè intentar passar davant un altre vehicle encara que sia un motoret, és, repetesc, "jugar-se la pell".

I és que l'únic amillorament d'aquesta carretera va esser fa molts d'anys l'asfaltat, però el traçat és el mateix de sempre, i no hi ha dubte que des del trànsit del carro amb dos sacs de palla per passar vuit dies a S'Arenal al moviment que té actualment i el que podria tenir hi va un abisme.

Per contra la carretera de S'Estanyol, des dels anys seixanta en què passà a la Diputació, avui Consell Insular, ha estat constantment retocada i adobada, de tal manera que es pot dir que avui per avui està bé,

però en comparar la relació existent entre Lluçmajor-Estanyol i Lluçmajor-Arenal, és quan penses que per alguna part ha fallat aquest assumpte.

Ara hi ha un projecte que si va bé en uns, no sabem quants, anys, resoldrà aquest greu problema i per part de l'Ajuntament caldria pensar en tota classe d'iniciatives que apropiassin Lluçmajor a S'Arenal i més urbanitzacions. Perquè la realitat és que des de fa anys, des de Lluçmajor es fa una política expansionista d'urbanitzacions, però la comunicació d'aquestes amb el nostre poble són figues d'altre sostre, i així tenim Cala Pi, El Dorado, Bahía Grande, Bahía Azul, La Torre i uns possibles futurs aquarteraments militars, tot abocat cap a S'Arenal i Palma, fonamentalment perquè hi ha una bona carretera, mentre els llucmajorers quasi ignoram on són

aquests importants nuclis de població dins el nostre terme i els seus residents només saben que Lluçmajor és on es paga el permís d'edificació i altres impostos.

Són necessàries iniciatives amb visió de futur per apropiarnos al litoral. Crec que més que un camí de Cala Pi, i un camí de Sa Torre, necessitam una carretera de Cala Pi i una carretera de Sa Torre que ens dugui davant Bahía Azul. També pens que la nova carretera de S'Arenal hauria de tenir un carril per a bicicletes.

Amb tot això es podria pensar en un petit cycle turístic on estimulant i subvencionant un servei de petits autobusos amb un horari intens incloent urbanitzacions, poble de Lluçmajor, Gràcia, les Pedreres de Galdent amb el seu ambiciós projecte, tot el qual es queda ofegat per manca de comunicacions.

Lluçmajor està can-

viant, pareix que cap a mal, per tant aquest apropament cap a la nostra costa, perquè és nostra i perquè s'ha desenvolupada a partir dels nostres esforços, podria ajudar a despertar inquietuds adormides.

També altres iniciatives són necessàries de cara a la nova població fixa que vessa cada cap de setmana per tot el nostre terme quan vénen a la seva caseta de foravila. Pens si a més del mercat del divendres, convendria potenciar el mercat dels diumenges, tal com com el teníem antany, amb tot el comerç obert i traslladar el descans al dilluns. Passau el diumenge al matí per Felanitx, Pollença, Alcúdia i altres ciutats i veureu pobles en moviment.

Repetesc, iniciatives de futur són les que fan falta o ens convertirem en un poble dormitori.

TONI MAS

PERRUQUERIA
FINA

C/. D'es Vall, 49

"laCaixa"

CAIXA
DE
PENSIONS

RESTAURANT
GRAN VIA

NOCES - BANQUETS - COMUNIONS
I BATEJOS

Informació: 66 03 17

JOIERIA - RELLOTGERIA
COMPOSTURES

Born, 7 Tel. 66 02 75

Olegario
TROFEUS I GRAVATS
ART. REGAL

Organitzat pel Grup Blanquerna

Seminari sobre «Mallorca i Europa: identitat i progrés»

Del 26 al 29 de setembre propers tindrà lloc en el Monestir de Lluç un "Seminari d'informació i estudi" que, sota el títol genèric de "Mallorca i Europa: identitat i progrés", pretén realitzar una profunda anàlisi de la realitat històrica, social i cultural de la Mallorca d'avui. Aquestes jornades són organitzades pel Grup Blanquerna, una entitat que amb aquests actes es dona a conèixer per primera vegada de cara al gran públic i que té com a característica fonamental la d'aplegar al seu voltant un col·lectiu de cristians compromesos en activitats culturals i socials de caire mallorquinista. Fruit d'aquest compromís, el Grup Blanquerna ha preparat i esmentat seminari per propiciar la discussió i reflexió sobre un ample ventall de temes d'actualitat. Les sessions van adreçades a tots aquells estudiants, universitaris, professionals i membres de col·lectius que tenguin plantejat algun tipus d'actuació dins la societat mallorquina actual.

El programa complet de les jornades és el següent: **Dijous, 26 de setembre:** Presentació per Climent Garau. "Procés històric de la incorporació de Mallorca als valors occidentals" per Josep Amengual Batle, historiador.

"Trets fonamentals de la geografia humana de les illes dins l'entorn mediterrani" per Bartomeu Barceló, geògraf. "Cultura popular a Mallorca" per Gabriel Oliver i Antoni Artigues, etnògrafs. "Mallorca, identitat i obertura": a) Aspecte cultural contemporani" per Joan Mas i Vives professor de Literatura. b) Visió de l'actualitat històrica" per Sebastià Serra, professor d'Història. c) Psicologia de l'home mallorquí" per Antoni Sastre, il·lenciat en Història. El vespre, vetlada a càrrec d'Antoni Artigues i Gabriel Oli-

ver.

Divendres, 27 de setembre: "Les institucions de Mallorca fins al Decret de Nova Planta. Qüestions jurídiques d'actualitat: pervivència del Dret Civil propi" per Joan Vidal, jurista. "Constitució Espanyola i Estatut d'Autonomia", per Bartomeu Colom, jurista. "Estratègies militars i estratègies de pau a les Illes" per Carmel Bonnín, advocat. "Cultura fi de segle: crisi, revolucions i esperances", per Damià Pons, filòleg. Taula rodona: "Els problemes més punyents del moment actual de Mallorca" amb participació de Jaume Santandreu, Xavier Pastor i l'equip de Pere Mascaró; moderador: Joan Vidal. El vespre, vetlada de bulla i cançons.

Dissabte, 28 de setembre: "La llengua catalana a través de la història" per Joan Miralles i Jaume Corbera, filòlegs. "Normalització lingüística: lleis i perspectives": a) "Models igualitaris" per Gabriel Bibiloni, b) "Condicionaments jurídics de la llei de normalització lingüística" per Bartomeu

Colom, jurista. c) "Les propostes de la llei i objectius aconseguits" per Joan Miralles. "Llengua i nació" per J. Ma. Llompart, escriptor. "L'església de Mallorca i la llengua catalana" per Pere Llabrés, director de CETEM. Taula rodona: "La llengua catalana avui a Mallorca" amb I. Ribas, J. Melià, R. Horrach, A. Mir, M. Adrover. Vetlada amb un gran joc de participació a càrrec de Teresa Pagès.

Diumenge, 29 de setembre. "Creure encara" per Bartomeu Bennàsser, professor de Teologia moral. A les 11, missa a la basílica del Monestir. "Nacionalisme i cristianisme a Mallorca avui", per Pere Llabrés. "Cruïlla de l'Europa actual vers l'any 2.000: problemàtica econòmica i política" per Carles Gasòliba, secretari general del Patronat Català pro Europa. Cloenda i gran fi de festa amb "Els Vall-demossa".

Tot aquest programa es desenvoluparà a partir d'una programació base que comença a les 9 del matí amb el berenar i que acaba amb la vetlada nocturna, extrems entre els quals es reparteixen les distintes ponències i taules rodones que hem enumerat. La matrícula i l'estança per als quatre dies de cara a joves i estudiants costarà 1.500 pts, tot i que també està prevista l'assistència ocasional pel que fa a dinar, sopar i dormir-hi un sol vespre. La data límit d'inscripció es tanca el 13 de setembre i aquesta es pot efectuar a la parròquia de Santa Catalina Tomàs de Palma o a l'Obra Cultural Balear. Aquest seminari d'informació i estudi compta amb el patrocini del Consell Insular de Mallorca, l'Obra Cultural Balear, la Fundació de Serveis de Cultura per al Poble i la Caixa de Pensions.

M.G.S.

GRUP MALLORCA BLANQUERNA

LLUCMAJOR
Taller BERTON
Carr. Campos s/n.
Tel. 66 08 92

METRO 1.300 HLE 3 y 5 portes

PALMA
Auto Freno Oliver, S.A.
C/. Aragó, 138
Tel. 27 82 46

Motor: 1.275 c.c. 62CV
Velocitat màxima: 152
Km/h. Acceleració: 0-
100 en 14,4 (3 portes),
0-100 en 14,9 (5 portes)
Consum: 90 Kms, 4,5 l.
120 Kms: 6,1 l. Ciutat:
6,4 l. Volum maleta:
1.080 cms3.

Austin Morris Jaguar Rover Triumph

Un interessant llibre

RECORDS DE MA INFANTESA, d'Antoni Riera i Estarelles

Jaume Oliver i Jaume.

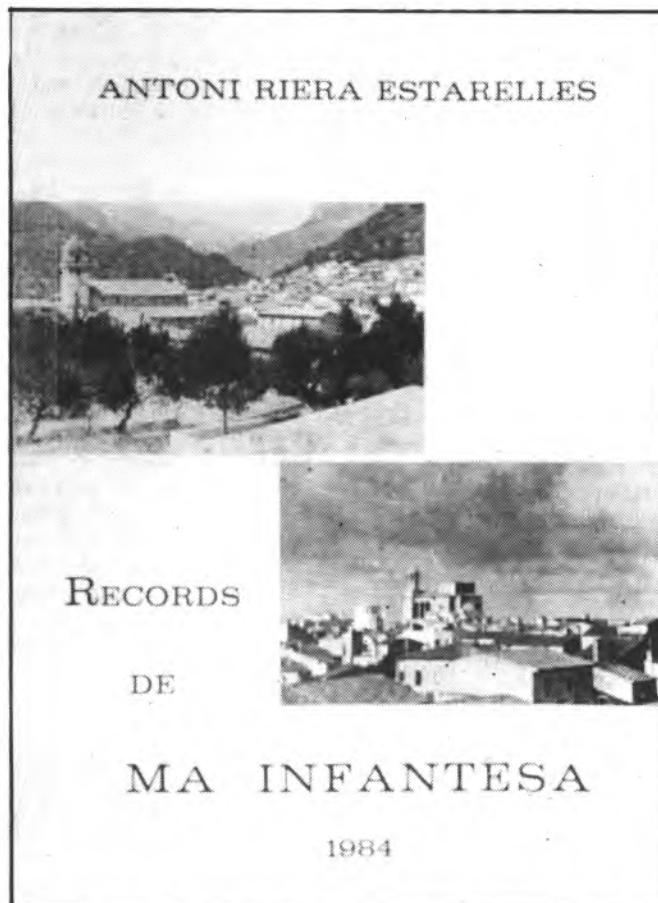
Es tracta d'una obra que, segons deixa ben clar el seu títol, s'ha d'incloure en el gènere literari de Memòries i, per tant, autobiogràfica en alguns dels seus apartats.

L'autor visqué a Lluçmajor en tres èpoques de la seva vida: de l'any 1920 a l'any 1923, com a estudiant en el Convent dels Pares Franciscans; de l'any 1943 a l'any 1947, com a professor del Col·legi de Sant Bonaventura; i de l'any 1952 a l'any 1955, com a Superior del Convent i Director de l'esmentat Col·legi. Avui, des de la tranquil·litat de la vida allunyada de tota activitat docent i professional, el Sr. Antoni Riera (secularitzat fa ja un grapat d'anys) es dedica a escriure i a recollir composicions musicals de caire popular.

A la seva obra **Records de ma infantesa** es refereix a la seva infància passada a Bunyola (d'on és natural) i a Lluçmajor, on transcorregueren tres anys de la seva vida (dels nou als dotze) que corresponen als anys 1920-23, de tal forma que l'obra queda dividida en dues parts: de l'inici fins a la pàgina 96 (els anys de Bunyola) i de la pàgina 96 fins a la 212 (els anys de Lluçmajor). Patrocinà l'edició, de 1984, l'Ajuntament de Bunyola.

L'autor diu en el pròleg:

... vaig continuar escrivint els meus records no sols de la meva infantesa passada a Bunyola sinó també de la que vaig passar a Lluçmajor, interessantíssima, fins als dotze anys. Aquest és doncs, el contingut del meu llibre. Records escrits amb tota senzillesa, sense cap mena d'imaginació ni fantasia; tot lo que compt és estat pura realitat, encara que de vegades sembli que alguna anècdota o fet són inventats. Però no, no hi ha cap creació meua i això

crec que és una de les raons que donen més interès al llibre.

Per altra part, segons la meua manera de ser, tots els personatges que present són tractats per mi amb la més correcta i comprensiva atenció i fins i tot a vegades, crec, amb una mica d'idealització. I si alguna vegada he ennegrit un poc les tintes i això pot molestar algú, ja des d'ara li deman perdó i li asseguro que no és estada aquesta la meua intenció. Sempre m'ha duit l'afany de la més estricta i lleial veritat.

He procurat que l'interès del llibre estigui no sols en els fets i en les anècdotes narrades sinó també en l'ambientació, en els voltants sociològics, polítics i culturals de l'època, de tal manera que aquesta en surti retratada i pugui compar-se-la amb l'actual, tan propera en el temps i tan llunyana en la realitat".

transpua profunda estimació a les coses, i riquíssima en dades històriques referides a Lluçmajor durant els anys 1920-1923 (que corresponen al primer període de batlia del conservador Miquel Mataró i Monserrat) oferirem més endavant resums i comentaris als seus capítols 29-55, dels quals ara en transcrivim la relació:

L'entrada al Convent. El primer diumenge al Convent. A l'escola del Convent. La primera anada a Cura. Actes de la vida corrent. Assignatures fora de programa. La festa de Santa Catalina a Cura. L'ambient extern del Convent. Incident sense importància. Temps d'estiu i altres contarelles. Un viatge postal amb l'ase de Cura. Les festes de La Puríssima i Nadal. El Betlem de Fra Miquel. Una missa novella. La festa de Pasqua. Final tràgic d'una excursió. La gran peregrinació franciscana a Inca. Una excursió a S'Arenal. Una memorable caçada a Palissa. La Festa de la Mare de Déu de Cura. Els dotze sermons de Randa. Vetlades al campanar i funerals. Excursions pel terme de Lluçmajor. La Festa del Corpus. Exàmens finals de curs. Ens mudam a Ciutat. Ca Nostra.

Precisament per les característiques d'aquesta obra (tots els llucmajorers l'haurien de llegir), molt interessant, plena d'observació i detall, escrita en un llenguatge senzill i sincer, que

SOM LA RADIO QUE MES S'ESCOLTA

Una ràdio en la qual tu tens veu. I vot. Que informa i entreté. Aquesta és la ràdio feim a RADIO POPULAR. Una Ràdio amb els micròfons oberts per tu les 24 hores de la dia. Una ràdio amb més de 700 professionals fent programes per a tu. Programes realment parlars. Programes per escoltar i parlar. RADIO POPULAR

O.M. 1.224 KHz
F.M. 97.5 MHz.

RADIO POPULAR
LA RADIO ENCESA

COLLIR AMETLES.

De feina ingrata crec que la podem qualificar, a la tasca del mes de juliol i Agost com és la collida d'ametles.

Començam fent una mica de recordança dient que les regions més aptes per als ametlers són les de Llucmajor, Porreres, Campos, Santanyí i Felanitx. Això no vol dir que no es facin en el pla de l'illa, però el segur és que en les muntanyes no es fan, a causa de la neu i del fred.

La seva producció ha anat augmentant ben igual que la seva extensió, a l'any 1.800 s'aconseguia recollir 5.314 Hl. d'ametles i seixanta anys després pujaven a 41.000 Hl., encara s'incrementà més en ocasió de l'extracció de vinyes mortes, i semblant més ametlers. Basta dir que a l'any 1860 hi havia a la nostra illa 5.314 Ha. d'ametlerar, i cent anys després, o sia, a l'any 1960 pujaven a 64.537 Ha. En els nostres dies es calcula que hi ha prop d'un milió d'aquest arbres que periòdicament en arribar el febrer vesteixen els seus tanyes de flors que es convertiran en ametles.

Però l'ametler també té els seus perills. Les gelades són uns dels pitjors mals, principalment quan l'arbre té flor perquè aquesta se seca i cau. I quan l'ametla és grossa —que no és ametla ni ametló— les calabruixades, que copegen aquest fruit i maldament no caigui, ja no segueix el seu procés natural de maduració. Poden tenir també les seves malalties produïdes per diferents factors externs, uns

microscòpics del gènere del fungus i visibles uns altres, com són determinats insectes.

De l'ametler podem dir: Arbre de millor profits com s'ametler no n'hi ha; fa fulles pel bestiar, ses clovelles per cremar i es bessons per fer confits.

També hi podem afegir que la pell seca s'emprava antany, convertida en cendra, per blanquejar la roba en les bugades; s'usava l'oli d'ametla agra com a medicina, per curar el mal d'orella; hi havia també la creença popular que dues ametles bessones, penjades pel coll, alliberaven el mal de queixal.

Entre la immensa varietat d'ametlers, mallorquins uns i d'importació els altres, citarem sols els més rendables: els vitos i els verdaretes solen dones un 35 per cent de bessó; els menuts, que quasi sempre carreguen, encara que les ametles sien petites dona un rendiment d'un 30 per cent. Entre els forasters destaquen els marcona, els plus ultra i els "largetas" que el seu rendiment puja al 40 per cent.

Una casta d'ametlers és la d'ametles agres, que són bones per fer planter i que altre temps eren usades per fer-ne "amargos". Hem d'assenyalar aquí que quan se sembra una metla, sia de la casta que sia, l'ametler que en neix, sempre és agre. Després s'haurà d'empeltar, quan el tany ja és alt. Fer el planter d'ametles agres té l'avantatge que les rates no s'hi acostenen.

I passam ja a la recollecció de les ametles tal i com es feia antany, que

no ha canviat gaire del mètode que se segueix en l'actualitat. Es pot dir que sols ha canviat el sistema de transport, d'una bístia junyida al carro, per tragar els sacs plens, s'ha passat a un automòbil que durant el temps de feina espera devora el portell de la finca o davant la caseta, com abans hi esperava el mulo o la somera.

Amb tots els ormejos necessaris, els garrots d'espolsar ametles, els amples llençols de saqueta que havia elaborat la madona de la casa, desfent els sacs i tornant-los cosir en teles llargues; un caramull de sacs buits on posar les ametles collides i un paner per a cada collidor, dins el carro, partien els nostres pagesos ben dematinet cap a la finca. L'aigua fresca la trobaven a la cisterna de la caseta, ombrejada pel verd parral o per qualche garrover. Allà mateix s'hi couria una greixonera de fideus per dinar, acompanyada d'un escapoló de sobrassada i de figues o prunes que era la fruita del temps.

En la feina de collir ametles hi prenia part tota la família: els pares, els fills que ja havien acabat l'escola, i fins i tot, els padrins carregats de cabells blancs. Aquesta gent que solament tenia unes quantes quarterades, gairebé mai llogava gent externa; a vegades, però, es convidaven mútuament parents i amics, això volia dir que s'havien de tornar els jornals.

El pare o el fill, si ja era mig granant, eren els encarregats d'espolsar les ametles, enfilats a branques o cimals, on havien de fer vertaders equilibris per no caure. Les ametles, mesclades amb les fulles ja mig musties queien com una calabruixada damunt els llençols de saqueta, substituïts avui en dia per uns llençols o teles de niló, molt més resistent i tan amples que abarquen tota la volada de l'ametler i un poc més, estesos davall l'arbre per tenir més bon fer feina a l'hora de recollir-les i ensecar-les. Un ample capell de paumes al cap servia per atenuar-les el cop de la

caiguda del fruit, i a més els defensava de la xafogor solar que feia aclucar els ulls. I així una hora i una altra hora, una setmana i una més, segons fos l'extensió i l'anyada dels ametlerars.

D'entre les ametles que costava més tomar eren els secals, que sovint romani en a l'arbre. Son de pell seca, aferrada i sense badar. Això és degut a una malaltia o a la molta sequedat que ha patit l'ametler. No són bons ni útils, com ens ho diu aquest dit popular: "Secals i badocs, mira'm, i no em tocs!".

Un pic acabada la tasca de pegar garrotades a l'ametler, el fruit era traguinat a casa i començava la feina de pelar-les. Per això es muntava una empostissada ampla i llarga, sostinguda per quatre banquets i caixons on s'hi buidaven els sacs un darrera l'altre a mesura que anaven mancabant. Els peladors eren gent de la casa, ajudats d'alguns veinats o amics, i la feina durava per espai d'unes quantes vetlades.

Ara bé, a les possessions o finques grans si que solien llogar gent per la temporada d'ametles, perquè els de la casa tot sols, o els amigters a les possessions haurien acabat per a Nadal, i per no allargar tant la cosa, llogaven gent externa i moltes vegades peninsulars, coneguda pel nom de "forasters o gitanos".

Per pelar les ametles, els més avançats, tenien màquines de pelar i aleshores sols havien de triar les pelades i les que no hi estaven.

Això era antany, de llavors ençà les coses han canviat molt; ara, les ametles, si no les deixen podrir a l'arbre, les cullen els de la casa els caps de setmana, perquè durant aquesta qui més o manco té la feina darrera un taulell o unes ofícines, i naturalment no pot deixar. I per altra banda si es lloga gent externa per collir-les, el preu de l'ametla no basta per pagar els jornals i no queda més remei que el propietari afegir-hi dels seus, i per perdre-hi, més val que quedin a l'ametler.

J.S.G.

Na Catalina Porcel, sa placera major

Es dies que hi ha mercat, es dimecres, es divendres i es diumenges, sa plaça s'omple de moviment, de gent que ha pogut semblar a terres manco eixutes que sa nostra i per això podem presenciar un món de colorins, de domàtiques i fruites, de cols i ramellers. Tot això ho venen campaners, porrerencs, montuirers... prou coneguts i estimats per a nosaltres, però a més a més, quan anam al mercat hi trobam una llucmajorera de 80 anys, fresca com una lletuga, és na Catalina Porcel i Vidal i si ven a plaça és perquè no vol tornar vella.

-Quin temps fa que veneu a sa plaça?

-Només fa tres anys, jo abans feia de rivetera a sa fàbrica de Ca'n Reus, i darrerament amb una màquina feia feina a ca nostra.

Vaig a vendre a plaça perquè no vull tornar vella; si un vell se seu dins ca seva, ja hi seu tota sa vida. Jo me pens que això no me pot fer mal de dir-ho, vaig a vendre i no vull cap cèntim de s'hortolà.

Una temporada vaig anar amb un jove de Porres, veníem planters, també vaig vendre per un campaner, jo era amiga de sa seva dona i li ajudava un parell d'hores es diumenges, però d'això ja fa molts d'anys. Ara vaig a vendre per un jove campaner, en Guillem Bover, però no hi vaig per cap cèntim, hi vaig per distreure'm.

-També anau a Mercapalma?

-Hi he anat un parell de vegades, per vendre unes cols molt grosses, —només les sap fer ell— i quan som allà, de vegades les venem totes amb un pic i ja hem acabat, i tornam a la vila.

-Què veneu?

-I venem patates, domàtiques, domàtiques de penjar, conills, coloms, tàperes, ous; temporades venem cols, raves, ravenets, enciams.

Ara venem domàtiques de penjar, domàtiques de sopa, anomenades "de mucha miel", són superiors i passen davant ses altres perquè no tenen s'àcid fort. De vegades duim figues i quan s'acabi s'estiu durement magranes; en s'hivern cols, caragols frescs, ara n'hi ha, però tenen sa banya seca i ningú en compra, els hauríem de posar

en remull.

UN TEMPS SA GENT
ARRACONAVA ES
DOBLERS

-Creis que sa gent compra lo mateix ara que fa uns anys?

-Ara sa gent menja molta fruita, llavors com que no hi estassin tan avesats, ara sa fruita va més en avant que res, n'hi ha a voler i a romandre i també sa gent se tira molt an es ramellers; troben molt cares ses domàtiques a 60 i llavors compren un rameller per 200 i 300 pts, ses flors se'n duen es premi.

Abans sa gent comprava safannàries, per sopar, o menjaven patates totes soles; a ses cases feien un "friton" de ceba, patata, pebre i domàtiga i amb un poc de pa això ja era es sopar, ara no va bé si no hi ha una costella o una salsitxa.

Altres temps es vells arraconaven es doblers per comprar una finqueta i ara ses finques s'han de perdre.

-Creis que sa gent compra condicionada per sa seva classe social?

-No, si es gènere pega bé es rics no hi arriben i es pobres sí, es pobres vol-

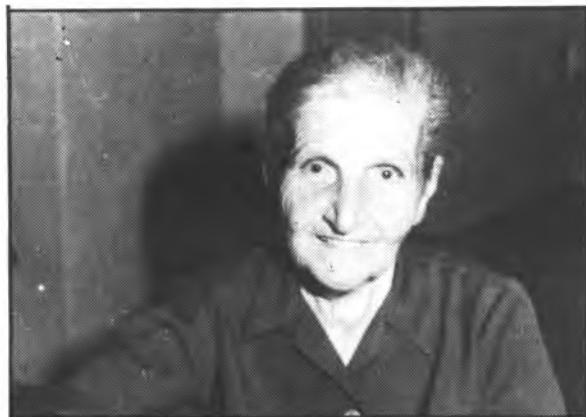
len ser més que es rics i tanmateix no pot esser. Ara es pobres compren més que es rics, gasten sa pesseïta, se n'enduen lo bo.

-Venen molts d'homos a comprar a plaça?

-Aiximateix en venen, són de més de mitja edat, diumenge en venen tres de cop.

-Heu tengut problemes amb sa gent que ve a comprar?

-De fracàs no me n'ha

passat cap, però de vegades hi ha malentesos quan torn es canvi. Te diré el que me va passar amb una dona, —és ver o no es ver— em va demanar una dotzena d'ous i li vaig canviar un paper de mil ptes. Aquella dona se'n va anar i se va passejar dues hores per plaça i quan va haver comprat dues hores va venir dient que li havia tornat cinc duros de manco i jo li vaig dir que li havia donat es compte bé i que no em vengués a regatejar, que hagués vengut tot d'una a comprovar-ho.

I ara diumenge va ser a s'enrevés, vaig tornar es canvi de mil ptes. a una dona i quan se'n va haver anada me'n vaig donar compte que li havia donat cinc duros de manco, vaig mirar si la veia i no la veia, "pentura si se'n tem tornarà", vaig pensar, i va venir dient: "mado-na, m'heu donat vint-i-cinc ptes. de manco" "va-les-t'aquides", perquè jo estic alerta, però tots som errables.

De vegades en pagar amollen sa dotzena d'ous damunt ets ous, obren sa carteres i llavors quan m'han pagada se'n van i se pensen que se'n dues ets ous i me'ls deixen, però llavors en tornar els troben, perquè jo no faria una cosa mal feta ni per res.

VAIG APRENDRE DE
FER ES COMPTES DE SA
VELLA

-Vos agrada vendre?

-Sí, jo som una al.lota molt distreta, de nina pe-

tita ja era així, sí, m'es-pavilaren molt. Mon pare feia de barber, cobrava ses contribucions, feia escola, —perquè en aquell temps no hi havia mestres— i anàvem a costura i quan sortíem a les 5 berenàvem i llavors a les 7 sèiem an es banc fins a les 9, mentre que mon pare mos ensenyava; ningú no sabia quina hora era ni hi havia rellotges i noltros de petits petits ja sabíem entendre es rellotge, també mos feia escriure, teníem dues escoles i vaig aprendre de fer es comptes de sa vella i me surten bé, ...estava embafada d'escola! i me'n vaig voler anar a fer feina i he fet tot allò que he pogut. Pensa que jo guanyava 14 reals de jornal quan va entrar en Franco, però me deixaven una màquina a Ca'n Reus i feia 3 parells de botins cada vespre i això em donava 6 ptes., de les 10 a les 12.

-Sempre heu vist es mercat a plaça?

-Sempre, només un pic que hi ha festa a l'eslèsia o a sa Casa Consistorial que deim, mos n'anam an es Born, d'altres anys hem anat an es carrer de ca ses monges del Cor, però ara no hi anam, perquè no poden passar es camions..

I així tots es dies de mercat, tant si plou com si fa vent, voldria que poguéssim trobar per molts d'anys aquesta dona tan eixerivida, escampant sa seva vitalitat i optimisme.

Coloma Julià

Les cases de Son Verí d'Abaix, en un estat mig abandonat.

Els terrenys alberguen nombrosíssimes canteres de marès

Son Verí d'abaix, origen de la població tu

Maria Antònia Salvà tenia dret d'habitació a les cases

No és cap disbarat afirmar que bona part de la ciutat de Palma s'ha extret de les entranyes de Son Verí, amb aquestes paraules tan expressives l'amo Antoni d'es Forn descriu en el seu manuscrit l'abundància de canteres de marès que s'han explotat i s'exploten a Son Verí d'Abaix o de Sa Llapassa, extensa finca procedent de Son Verí de Dalt.

Antigament era cone-

guda com s'Alqueria Banderola, mentre que la seva denominació actual procedeix del propietari titular de la finca matriu, Gabriel de Verí, família que se va establir a Mallorca en el mateix segle de la conquesta. De la família Verí va passar a la Rossinyol de SAGRANADA i, posteriorment als Vicens els quals foren propietaris de la finca durant més de dos segles. En 1837 era de Fran-

cesc Salvà i Vicens i ja en 1945, els propietaris eren els germans Roses i Montis.

En el catastro de 1666, sota la denominació de Els Bassols i Rotes Noves, figura justificada en 1.500 lliures. Les nou-centes setanta quarterades, dos quartons i seixanta-vuit dextres que comptava l'any 1862 la convertien en la quarta finca del terme llucmajorer encara que set-centes seixanta-tres quarterades eren garriga,

erma i terrenys improductius, amb l'excepció del subsol compost de pedra arenosa (marès) d'excel·lent qualitat per a l'edificació.

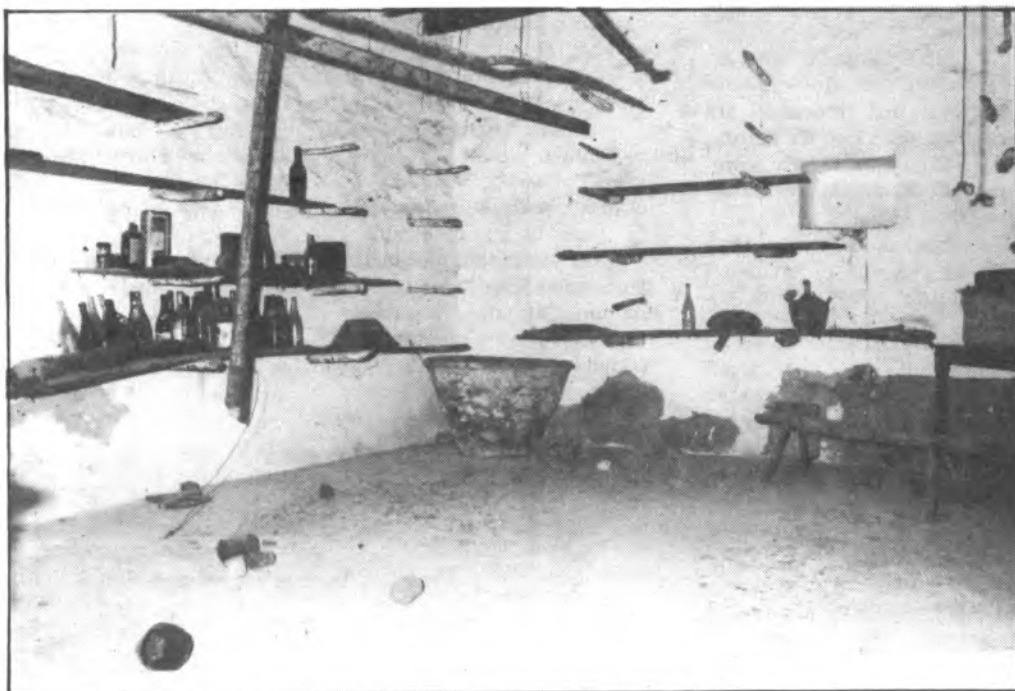
ORIGENS DE S'ARENAL.

La finca de Son Verí d'Abaix està lligada a la història dels orígens de S'Arenal, el primer moviment de població del qual va tenir lloc l'any 1868 quan es va començar a explotar-se devers el 1895 i justament Francesc Salvà i Salvà, propietari de Son Verí d'Abaix va cedir els terrenys per edificar l'església dedicada a la Verge de la Lactància, advocada dels canterers.

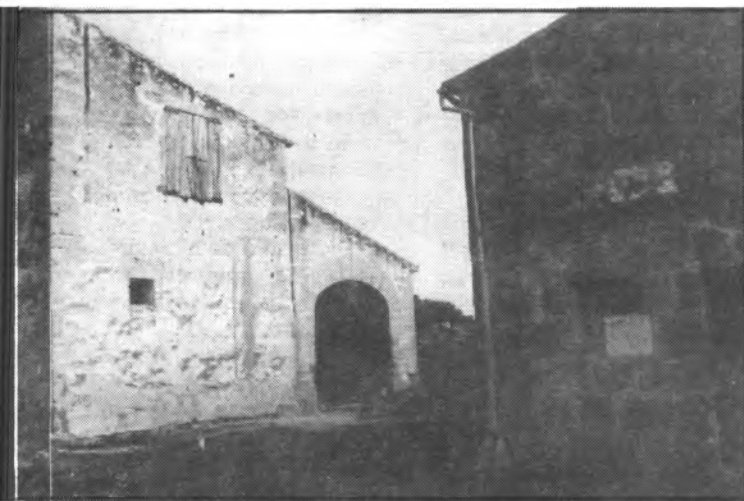
Son Verí d'Abaix va estar present en el capítol de defensa de la costa. Hi havia una guarda en el punt anomenat El Povet, on es volia edificar una torre, i, en 1.554, hi ha notícia d'un atac de pirates. També tenia guarda en el torrent del Solovet i a Cala Mosques, nom que ja cau en desús perquè s'ha adoptat el nom de la urbanització de "Cala Blava".

LES CASES DE LA POSSESSIO.

Les cases de Son Verí d'Abaix componen un nucli d'edificacions, com es

Un racó de les dependències de la cuina.

stica de s'Arenal

La cuina de les cases ocupa una gran sala.

pot observar a la fotografia del reportatge i són el mut testimoni d'un passat esplendorós. Enfront del portal d'entrada hi ha un petit recinte adaptat com a

capella que encara conserva l'altar i la pica de l'aigua beneïda. També hi ha una cuina que ocupa una gran sala.

Com a curiositat hem d'esmentar que la nostra poetessa Maria A Salvà tenia dret d'habitació a Son Verí d'Abaix, així com a la resta de les finques de la família de Sa Llepassa. En les immediacions de les cases hi havia una creu de pedra que possiblement és desconeguda per molta gent. Quant a la relació de monuments prehistòrics en els terrenys de Son Verí d'Abaix, és molt escassa i tots es troben en mal estat de conservació. Podem assenyalar les deixalles prehistòriques de Es Fornàs i Son Sala-misses i també la cova de Sa Torrentera. Cal desta-

car l'existència del pont de "Ses set boques", obra d'enginyeria per salvar el desnivell en la construcció de la Via fèrria de la desapare-

Entrada al recinte adaptat per a capella.

guda línia Palma-S'Arenal-Llucmajor fins a Santanyí i que actualment ha estat utilitzat per facilitar la conducció d'aigua potable a les

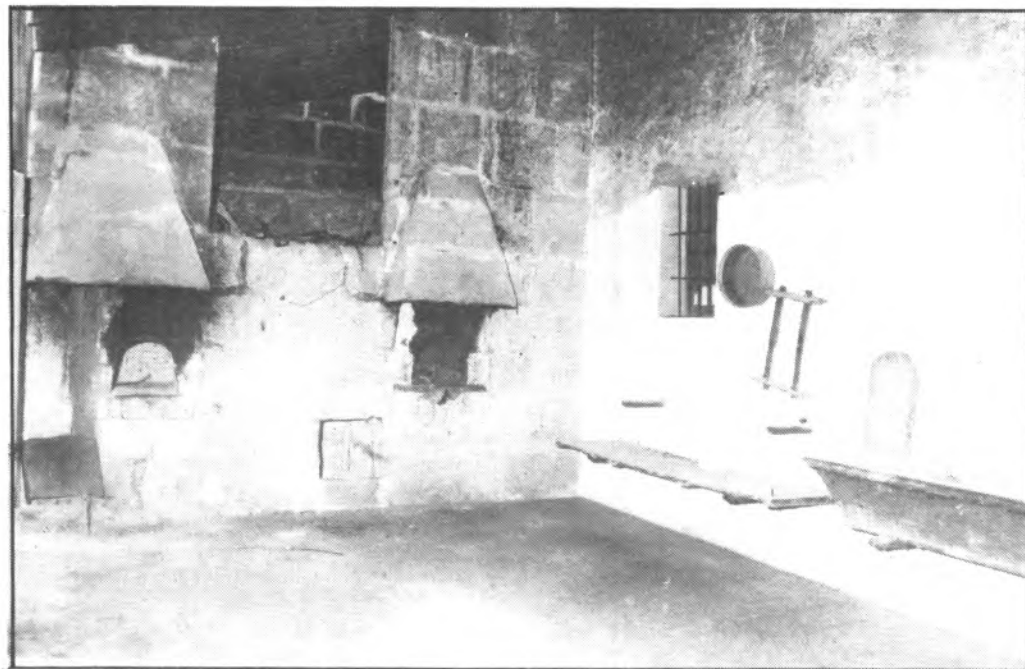
urbanitzacions de la costa.

Joan Clar

Francesc Verdera

Fotos: Antoni Monserrat

Antoni Oliver.

El forn conserva encara la pastera i altres eines pròpies per a l'elaboració del pa.

Xerrades de cafè

UNA LLEI PEIXETERA.

-Es pescadors estan d'enhorabona.

-I això per què?

-Perquè ha sortit una ordre des Consell, que diu que es pescadors podran agafar fins cinc quilos de peix.

-Es refereix a cinc per dia?

-Es clar!, no seran a sa setmana. Es que jo no els agaf en tota sa setmana...

-Tu, i es com tu, no compten...

-Crec que són molt optimistes aquests polítics des Consell. ¿Te figures, si tots es pescadors agafassen un promig de cinc quilos cada dia? Aviat no n'hi hauria en tota sa costa mallorquina.

-T'ho penses!. Jo crec que an es bons pescadors els surt un promig de més o manco com aquest.

-Pobres peixos...! I no hi ha temps de veda com an es conills!.

-No, no n'hi ha, al manco a Mallorca.

-Pobres peixos...

-I els submarinistes en podran agafar fins a deu.

-¿Deu?

-Ni més ni manco.

-Estan locos a n'es Consell...

-No. Pareix que ho tenen ben estudiat, perquè diuen que és una mesura per conservar i protegir sa fauna marítima de ses Balears.

-Vaja una protecció...!

-Te dic que ho tenen ben pensat, i s'han assessorat amb tots ets entesos.

-Idò no ho entenc, perquè si els donen permís per poder agafar fins deu quilos de peix, vol dir que es peixos des Mediterrani es reproduïxen com a rates i no és necessari controlar res.

-També diu s'ordre que tots es pescadors hauran de sol·licitar un permís des Consell.

-Altres ordre que no es

complirà. ¿Com podem controlar a tants de pescadors com hi ha per tot Mallorca només?

-Diuen que es montará un servei de vigilància, per tota sa costa.

-Serà paper banyat...

-Veurem...

-No, no en veuràs cap de vigilant. Serà com es

Bàndol que feim a Lluçmajor sobre es cans a lloure, i de cada dia n'hi ha més, i ses façanes estan més brutes de pixerades i cagarades, i ses bosses de fems més espenyades.

-Això és ben ver.

-Saps què te dic?, que en lloc d'un Estat de Dret tenim un estat de desgavells, on ses lleis no es compleixen, ni es fan complir. Només creuen ses persones honrades.

-Com noltros...

-No te'n riguis, que ja tothom ho diu, que aquestes lleis noves pareix que només estan fetes per pro-

tegir es delinqüents.

-Idò, n'hi ha molts.

-Però, tornant an es pescadors, pens que es més privadors són es qui pesquen amb so sistema anomenat "d'arrastre".

-Aquests si que no deixen ni ses cries.

-An això no hi ha dret...

-¿Idò, què et penses que n'agafaran cap de criminal d'aquests?

-Jo no ho sé...

-Idò jo sí. Pescaran com sempre. I entre tanta barca, oli i brutor a la mar i aquests "arrastres", aviat no quedaran ni ses llises.

UN QUE ESCOLTAVA.

SEAT MALAGA.

FET A LO GRAN

Rubí Automóviles Lluçmajor, S.A.

Cra. s'Arenal, s/n - Tel. 66 02 34 - LLUCMAJOR

C/. Terral, 4 - S'ARENAL

VENS A MI

... y nace un muerto.
(L.E. Aute)

Véns a mi, de nit
amagada entre les estrelles,
ens cerques...

—com en l'incògnit joc,
temor de saber-te
estimada
només per uns instants—

...a mi i a la meua calor
dins dels llençols i les
flassades

on la rialla burleta
vol amagar
en la taca solitària
tots els inútils intents
de l'angoixa tota sola.

Véns a mi, de nit
embolcallada en el no-res
i en la teua realitat morta.

Miquel Bezares i portell
Juliol del 85

REPRESIO

Fusells que apunten
un cos innocent
els altres ho veuen
amb ulls de dolor.

Cruixen els ossos
del pobre mesquí
els altres ho veuen
en silenci profund

Les llàgrimes broten
després de l'horror
ningú no es belluga
la mort ja és aquí.

Les seves despulles
rajades de sang
ja són sota terra
ja són lluny d'aquí.

L'angoixa se sublima
esdevé la pau.

Miquel Monserrat

L'HIVERN DEL TEU COR

I la fredor
et suggereix tantes coses
que et desorbita
el cervell
caient a terra
com càntir
vessat en el foc
i et sents sola
amb la seva presència,
buida i serena,
com si res fos,
i et sents morir
entre els seus braços

ja no d'amor
sinó de pèrdua irremeiable
d'un fet passat,
i t'acostes a la finestra
veient que és hivern
un calorós hivern

mort en el foc.
—Passió desenfrenada;
hivern dins el teu cor—
Joana Artigues
28-7-1985

TALLERS LLUCMAJOR

SERVEI OFICIAL

REPARACIONS EN GENERAL
PLANXISTERIA I PINTURA

Ronda de Ponent, s/n.
Tel. 66 12 67

LLUCMAJOR

CA'N MATIES BAR - RESTAURANT

TAPES VARIADES
BERENARS

C/. Campos, 1 - LLUCMAJOR

Cristaleria Lluçmajor

Envidrat d'obres - Miralls - Vidres de Color - Decorats -
Vidres en general

Ronda Migjorn, 105 - Teléf. 66 14 93 - LLUCMAJOR (Mallorca)

Pregó de Sant Pere a s'Estanyol de Migjor (i 2)

«La simbologia educativa de la vida marinera»

Jaume Oliver i Jaume

Oferim, tal com es va anunciar, uns fragments de la segona part del Pregó de Sant Pere, pronunciat al Club Nàutic de S'Estanyol amb motiu de les seves festes de l'any 1985.

La vida marinera, la cultura popular i la simbologia educativa

La vida professional dedicada a la mar no constitueix una activitat aïllada del seu entorn, tot al contrari. S'hi integra, tant en l'aspecte físic com en l'aspecte cultural i arriba a ésser un element molt important i constitutiu d'aquest mateix entorn i una expressió-síntesi dels fonaments més profunds i més

específics de la cultura col·lectiva, entesa com una forma d'ésser i de viure.

Per als qui, la major part dels dies de la seva vida, s'han fet a la mar, aquesta forma de vida ha constituït la seva pròpia manera de realitzar-se i d'ésser persones. I aquest procés ha durat molts d'anys: no es fa ni en un dia ni en un any un bon patró ni un bon mariner, com no es fa en un dia ni en un any una persona madura. En realitat mai acabam de madurar del tot, com mai arriba un home a conèixer tots els secrets de la mar.

Aquesta analogia entre el procés —llarg procés— de fer-se un bon mariner i el procés d'arribar a madurar com a persona —procés en el qual tots hi

estam engrescats— és la que ens pot conduir a la formulació d'aquestes reflexions sobre la simbologia educativa de la vida marinera. Simbologia profunda i ben arrelada dins àmbits culturals més amplis que el nostre, gairebé universals, però, al mateix temps, simbologia fàcil d'entendre, captivadora i ben pròxima a la realitat quotidiana. Educativa en el sentit de procés d'autoconeixement, de maduració i de millorament que mai acaba, concepte ampli que supera el de l'estricta adquisició de coneixements.

Aquesta simbologia es pot trobar en aspectes de la cultura popular, per exemple rondalles, refranys i cançons populars, i en l'anàlisi dels elements cons-

titutius de l'entorn i de la vida marinera.

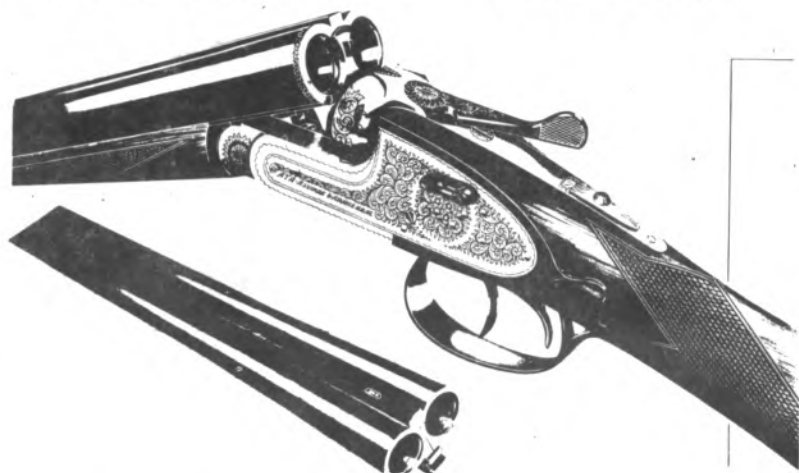
Entre les rondalles mallorquines, clares expressions del nostre inconscient col·lectiu, que contenguin símbols referits a la mar i a la vida marinera, poden esmentar-se: "Com va ésser que es va fer es Puig de Randa", "Sa Sopegada des gigant", "Es pastor de S'Allapassa", "S'oguer de S'Allapassa", "Es fill des pescador", "Es patró Pere", "En Joanet i sa barca", "Es port de sa cibolla blanca", "Dos patrons i una patrona", "La flor romanial", "Es puig de Santa Cirga", etc..

Enmig d'un llenguatge ben característic, sovint fantàstic i ple d'imaginació, aquestes rondalles ens encoratgen per vèncer les dificultats, ens presenten la fi-

Can Jans

SUPER OFERTA ARMES DE FOC

CARTUTXERIA I POLVORA

FERRETERIA

DROGUERIA - ARMERIA
TOT EN BRICOLAGE

EINES

PL. ESPANYA N°47

Llucmajor

TEL. 66 04 43

ASSOCIAT A

marca	model		
Laurona	105	AYA	Cosmos
Laurona	82G	Reno	313
Laurona	R13	Reno	316E
AYA	Iberia	Mundial	M
AYA	Iberia	M.G. Zub.	8
AYA	MATADOR	Urbiola	DAK
AYA	116	WINCHESTER	190-T
		WINCHESTER	190-T

gura d'un heroi —arquetipus digne d'imitació— que ha de realitzar llargs viatges, plens de perills i entrebancs, que supera amb èxit per la seva bondat, intel·ligència i tenacitat; simbologia referible a la pròpia existència i a la pròpia vida, que no és altra cosa que un camí a recórrer fins arribar a la íntima realització final —objectiu, mai assolit de forma absoluta, de tota educació integral i permanent—.

En el refranyer i cançoner popular hi trobam també nombrosíssimes referències a la vida marinera, que constitueixen un enfilall d'avisos i

consells, plens de sentit comú i saviesa, de tal manera que aquell que els tenguí en compte amb més facilitat avançarà en el seu camí personal. D'altra banda, hi trobam estímuls per al treball en equip i la solidaritat; per a la matisació de tots els esdeveniments; l'adaptació a cada circumstància i el tracte individualitzat de les persones, dels problemes i de les coses i, en fi, com si el refranyer i el cançoner populars coneguessin la gran tendència humana al desànim, ens recorden, animant-nos, que sempre segueix a un mal moment un moment millor que supera i fa oblidar les

tempestes passades: simbologia clara de la pròpia evolució personal, plena d'alts i baixos que han de fer-nos arribar, però, a una equilibrada maduresa.

I, per acabar, l'anàlisi simbòlica de deu elements ben propis de la vida i de la cultura marinera, ens enriqueix en la interpretació teòrica i en la realització pràctica de la difícil però engrescadora tasca de madurar com a persones (això, doncs, i no altra cosa és l'educació):

-Aigua: la vida, la saviesa, la intel·ligència

-Mar: la dialèctica vida-mort, viatge per mar; camí de la vida com procés de realització

-Barca: seguretat

-Estels: força de l'esperit, ajut i companyia durant el nostre viatge

-Patró: lliure decisió, consciència, intel·ligència i voluntat

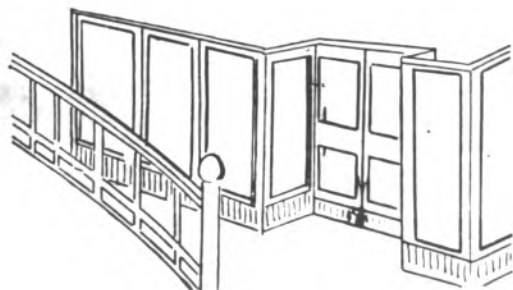
-Peixos: èxit amb autenticitat

-Xerxes: aspecte material de la nostra existència i del nostre procés de maduració

-Tempestes: crisis i situacions conflictives.

-Sirenes: tentacions i defalliments possibles durant el camí de la nostra maduració personal

-Port: espai de seguretat i de recobriment, punt de partida i punt d'arribada

**FERROS ARTÍSTICS
I FORJATS**

**ESPECIALITAT EN
TREBALLS D'ALUMINI**

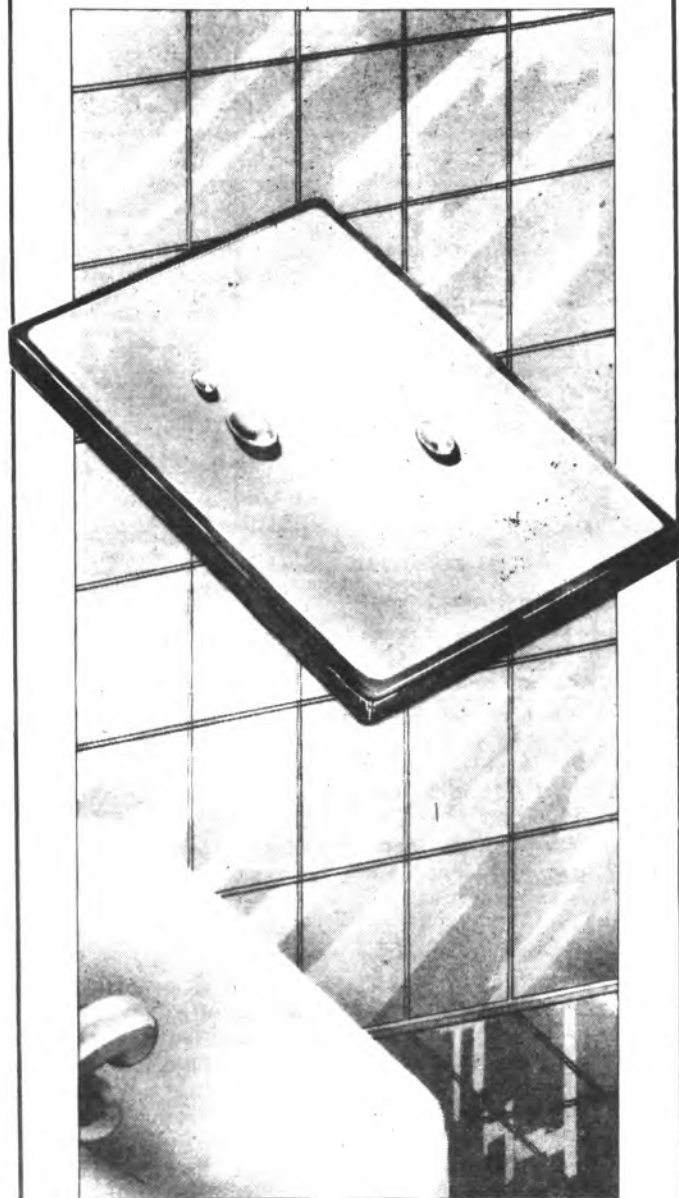
CERRAJERIA

Jaime Maimó

Villa de Madrid, 4
Avd. Carles V, s/n - Tel. 66 06 82

LLUCMAJOR
(MALLORCA)

*Armonia y Calidad
a su "Servicio."*

Lisa y llanamente.

PREFAMA

Materiales de Construcción

Exposición en Palma:
C/ Archiduque Luis Salvador, 84
T. 25 16 31 29 29 97

Almacén:
Gran Via Asima, Manzana 17, Solar 14
Polígono Son Castelló, (La Victoria)
T. 29 40 04

Llucmajor:
C/ Pedro Roig, 29
T. 66 01 50 66 01 54

Arenal:
Carretera Militar, 522
T. 26 22 38

Cala d'Or:
Avda. Bienvenidos 17
Tel. 65 77 32

Genuí: ver, no fals

El copiadorel de llistes té, entre molts d'altres inconfessables, el vici d'emba-dalir-se amb la publicitat que espatega constant i re-dundant el caixò màgic de les nostres quotidianes alie-nacions. S'abellix el tene-brós copista amb el gaudi de les senyores luxoses o dels "gentlemen" polits i asse-nyats que inciten a l'adqui-sició de qualsevol insidiós producte destinat a ésser prodigiosament inútil, i rà-pidament substituïble per un altre molt més car. Això, com és lògic, és el resultat de la programació que les llumeneres del "marketing", engrescades vint-i-quatre hores i mitja cada dia en la decisiva tasca de dissenyar objectes ociosos per a l'ús dels mestres i mestresses de casa (i dels seus cadells amorosos, naturalment).

Una de les coses que més satisfà l'avidesa de l'afu-sellador de llistes és dur el compte d'aquells productes que, de tan innecessaris o infectes com són, mai no es vendrien si no duguessin un estaló, un reforçament. Ens explicarem: els cromos que acompanyen unes galletes, els adhesius connaturals al iogurt, els soldadets de plàstic d'una beguda, el re-lloge digital (òbviament) tan propi dels detergents... fan que el comprador se senti "incentivat" per l'afegitó i, en una hàbil tacada, a preu d'or pot entrar posseïdor no d'una andròmina in-servible sinó de dos, tres o, fins i tot, mitja dotzena de fòtils inútils.

El copista frueix amb aquest innocent passatemp que, segons li sembla, abas-

ta camps més amplis que els dels "affaires" (si és que en aquest món hi ha alguna cosa més enllà del binomi compra-venda). L'acudit aquest del copiadorel no és tan alié al camp de les paraules malmeses que habi-tualment ens ocupa com amb una primera ullada a l'escorça podria semblar. En efecte, el corc de la cas-tellanització no només ens malbarata els mots i els arra-cona fent el joc de mans de posar postís i foraster on tot era clar i català, és a dir, no tan sols ens duu a fer ser-uir mots castellans en lloc dels nostres propis, sinó que acumula una addició, un re-forçament a l'estil dels publicitaris alludits. Dei-xem, però, parlar els profes-sionals: "ultra la invasió de barbarismes, el lèxic d'un idioma pot sofrir un altre mal: la pèrdua o el desús d'una pila de molts i expres-sions ben genuïns i típics que contribueixen a crear la fesomia de la llengua. Per això cal posar-hi esment i no deixar empobrir els recursos lexicals del català" (J. Ruaiix).

L'afirmació anterior és una veritat d'aquelles que segons En Jordi des Recó "passen de veres". Qui no la cregui, o (i així convé més) aquells qui la s'empassin ben sencera com una píndola pel fetge i hi vulguin posar remei poden adquirir (per manco de dues rot-lanes de vint drets, preu de l'any passat, i sense "re-forçaments") el llibret d'An-toni Ferrer "Parlen més bé el català" (Ed. Claret, Sena, edició; Barcelona, 1979) on trobaran una allau de mots

i expressions ben genuïnes però que hem bendejat sota la influència de la llengua castellana. L'equació és més clara i llampant que l'aigua d'un gorg: quina forma s'assembla més al castellà "bandera" o "senyera"? Doncs, n'hi hagi prou "bandera" tenguem i al dimoni les "senyeres". Aquest joc és prou perillós: si ara que hi som no hi posam esment la llengua s'empobrirà i quan voldrem resoldre la qüestió serà, com d'habitut, voler la lluna en un cove.

La llista mensual és només un breu tast de mots típics nostres (extrets d'on hem dit) que massa sovint

oblidam en benefici d'uns altres que, encara que ben correcte, no tenen perquè ésser exclusius. L'observador minuciós veurà com en alguns casos caldria matisar el sentit exacte i precís de cada accepció, sia tan gentil d'omplir amb el bagatge del seu bon enteniment els forats que la manca d'espai de LA RACONERA provoca. S'anotaran en cursiva els mots abusivament emprats, tot seguit la paraula o paraules que hauríem de conèixer i fer servir amb més freqüència (no cal dir que hem d'evitar l'excessiva afectació, però, com deim en bon mallorquí "per mas-sa pa...").

Mots massa usats

Mots que hauríem d'emprar més

<i>abstenir-se (de)</i>	<i>estar-se (de), estar-se'n</i>
<i>abundant; abundància</i>	<i>abundós; abundor</i>
<i>acabar</i>	<i>enllestir</i>
<i>adequat</i>	<i>adient, escaient</i>
<i>alegre; alegría</i>	<i>joïós, trempat; joia</i>
<i>almenys</i>	<i>si més no, si res més no</i>
<i>anual</i>	<i>anyal</i>
<i>aposta</i>	<i>juguesca</i>
<i>assumpte</i>	<i>afer</i>
<i>atrevir-se; atrevit</i>	<i>gostar; agosarat, ardit</i>
<i>avis</i>	<i>advertiment</i>
<i>benefici</i>	<i>benifet</i>
<i>boig; bogeria</i>	<i>foll; follia</i>
<i>botella</i>	<i>ampolla</i>
<i>caràcter</i>	<i>tarannà</i>
<i>conquistar; conquesta</i>	<i>conquerir, conquesta</i>
<i>contagiar; contagiós</i>	<i>encomanar; encomanadís</i>
<i>cultivar; cultiu</i>	<i>conrear; conreu</i>
<i>dèbil; debilitar; debilitat</i>	<i>feble; afeblir; feblesa</i>
<i>descansar; descans</i>	<i>reposar; repòs</i>
<i>dificultat</i>	<i>entrebanc</i>
<i>eco</i>	<i>ressò</i>
<i>espuma</i>	<i>escuma</i>
<i>faltar; falta</i>	<i>mancar; manca, mancança</i>
<i>firmar; firma</i>	<i>signar; signatura</i>
<i>freqüent; freqüentment</i>	<i>sovintejat; sovint</i>
<i>gel; gelar</i>	<i>glac; glaçar</i>
<i>gotejar; goteja</i>	<i>degotar; degoter, degotís</i>

<i>gratis</i>	<i>de franc</i>
<i>horrorós; horroritzar</i>	<i>esgarriós, esborronador, escruixidor; esgarriar; esborronar, escruixir</i>
<i>infeliç</i>	<i>dissortat</i>
<i>inquíet</i>	<i>llogater, estadat, estatger</i>
<i>moreno</i>	<i>bru, cobrat, morè</i>
<i>multa</i>	<i>penyora</i>
<i>negoci</i>	<i>afer</i>
<i>necessitar</i>	<i>haver de menester, freturar</i>
<i>nou</i>	<i>novell</i>
<i>ocupadíssim</i>	<i>atrafegat, enfeinassat</i>
<i>oficina</i>	<i>despatx</i>
<i>penjador</i>	<i>penja-robes</i>
<i>precipici; precipitar</i>	<i>timba, estimball; estimbar</i>
<i>quedar</i>	<i>restar, romandre</i>
<i>resar</i>	<i>pregar</i>
<i>rodejar</i>	<i>voltar</i>
<i>sàciar</i>	<i>sadollar, assadollar</i>
<i>tempestat</i>	<i>tempesta</i>
<i>trastos</i>	<i>andròmines, rampoines</i>
<i>triomfar</i>	<i>reeixir</i>
<i>tristesia</i>	<i>tristor</i>
<i>últim</i>	<i>darrer</i>
<i>vacacions</i>	<i>vacances</i>
<i>xato</i>	<i>camús</i>
<i>xocar; xoc</i>	<i>topar; topada</i>
<i>xusma</i>	<i>trepça, gentalla, púrria, brivalla</i>

Setembre 85.

MATERIALS DE CONSTRUCCIO ANTONI VIDAL

AGENT "FIBROTUBO"
MATERIALS DE CONSTRUCCIO
SERVEI A DOMICILI

Tel. 66 06 88

**Maderas
Ramon, s.a.**

ALMACEN Y OFICINAS:
Ctra. Lluçmajor-Porreras, Km. 1
Telèfono 66 08 37
LLUCMAJOR (MALLORCA)

ALMACEN:
Cardenal Pou, 9 - Tel. 55 28 05
MANACOR

AUTO ESCUELA

Rafael Fiol

LLUCMAJOR: Pescador, 19 - Tel. 66 02 46
S'ARENAL: Pl. dels Nins, 3 - Tel. 26 43 51
PISTA DE PRACTIQUES: Telèfon 66 17 25

"Els temps gloriosos no s'obliden". No és cap sentència filosòfica ni cap tros d'un discurs d'es règim franquista, encara que ho podria ser. Aquest començament, no vos assusteu, tampoc no vol ser un indicatiu que es falcó hagi decidit fer-se de "Fuerza Nueva", sinó que ha sabut que alguns ex-regidors del temps del batle Ramon es reuneixen a sopar periòdicament i, acabada la vetlada, aixequen el braç i canten el "Cara al sol".

El que no sap el mussolet és si pretenen recordar passades èpoques del "glo-

rioso movimiento" o tal vegada és que després d'haver empinat el colze la sòl·lera els surt per "soleares" falangistes.

Diuen que S'Arenal enregistra sa major densitat per metre quadrat de "puti-clubs" del món. No fa massa temps, varen tenir problemes perquè un nombrós grup de veïns varen presentar firmes en contra a S'Ajuntament nostre. Ara sembla que es negoci no funciona molt bé perquè han vengut més pocs turistes i així, a darre-

ries des mes d'agost ses "senyores fresques" ja feien sa carrera oferint es serveis complets a tots es que passaven.

M'ho ha contat s'òliba que s'havia aturat damunt es "carabassot" de sa plaça Reina Ma. Cristina i fins i tot havia sentit es preus (vos ho contaré fluixet): "3.000 pesetas el primero, los demás, gratis".

Encara que es meu company putet remugarà quan llegirà aquest tros, vull protestar per sa manca d'informació an es pàgines de ses maneres de combatre sa processonària. Ets anys passats, sa Comunitat Autònoma facilitava -previ pagament- uns parells per agafar es mascles i així sa reproducció de sa plaga es veia reduïda.

Enguany, el SECONA regalava aquesta espècie de llosa i han estat pocs ets interessats que ho han sabut. Així al manco ho deien dos foravilers: "pagant sempre mos troben, però ets obsequis s'aturen abans d'arribar".

Dies passat, tot s'equip que fa possible que aquesta revista arribi a subscriptors i lectors mos reunirem su baix d'es penyal de Gràcia per celebrar es quart aniversari de

"LLUCMAJOR DE PINTE EN AMPLE". Encara que cert bruiot només donava uns mesos de vida, continuam endavant.

Des de sa meua penya vaig comprovar que nous i joves col·laboradors s'han sumat a sa família assegurant així sa continuïtat d'aquesta aventura. Molts d'anys i gràcies a anunciants, subscriptors i lectors!.

Per acabar dos breus comentaris que he sabut a darrera hora: m'han contat que s'assumptes d'es caçador de coloms de ses voltes de l'església duu coa. Poc a poc coneixerem més detalls des meu competidor d'escopeta.

"Tots es falcons peregrins fugen assustats cap a Cabrera", me digué es mussolet tot retgirat. I, després de reprendre s'alè, continuà: "damunt s'Estalella ha sortit una bubota blanca".

Vaig aferrar d'ungla cap a S'Estanyol per tranquil·litzar es meus germans i dirlos que no tenguessin por i que sa bubota és sa torre de S'Estalella emblanquinada. Es responsables de sa restauració s'han passat amb sa calç i ara en lloc de sa torre de defensa pareix una torre per fer tir al blanc.

HAMBURGUESES
"PERROS"
"PINCHOS"
"PEPITOS"

NOVA DECORACIO
TERRASSA

Provin la
nostra
CUINA RAPIDA
ÉS TROPI !...

OBERT TOTS ELS DIES

SERVEI DE BEGUDES I MENJARS
DE QUALITAT A PREUS RAONABLES

Avinguda Carles V (Tel. 66 11 17) LLUCMAJOR

25 ANIVERSARI

FOTO CLAR
Perfumeria

Reportatges, Fotos d'estudi
carnets...

OFERTES EN CAMERES FOTOGRAFQUES
VENDA DE CARRETES...

C/. Nou, 8 - Tel. 66 06 32 (LLUCMAJOR)

esports

Judo - Trofeo Sant Antoni Abad - Eivissa

MEDALLES D'OR PER A J. QUINTANA I J. OLIVER

(Del nostre enviat especial).-Devers quaranta persones, la majoria llucmajoreres formaven l'expedició mallorquina que el passat dia 24 d'agost partia cap a Eivissa per disputar el III Trofeu de Judo Sant Antoni Abad.

La jornada va ser maratoniana per als al·lots que eren els qui havien de competir.

Arribàrem a l'illa germana devers les 10,15 h. i abans de dinar hi hagué temps per prendre un bany a una bella platja de Cala Terida.

Després, tot aviat, al restaurant i s'hagué d'esperar prop d'una hora per servir el menjar, fins al punt que alguns judokas acabaren de dinar a les 15,30 h. i la competició començava a les 16,15 h. Ja me direu quina digestió! El Campionat es va celebrar en una escola, en una gran aula,

ACTUACIO INDIVIDUAL.

Cati Oliver i Cati Trobat (4t. lloc).

Les més joves de l'equip infantil, tengueren

L'expedició llucmajorera.

una bona actuació i vérem com de cada dia va pujant la talla del seu judo.

PEP LINARES (4t. lloc).

Va realitzar uns bons combats però no va poder en els moments clau i s'hagué de conformar amb un quart lloc. Però com que l'important és participar i en Pep demostrà en les darreres competicions on ha pres part que s'adapta bé amb un judo que ha progressat dia a dia.

JOAN MORAGUES (4t. lloc).

Aquest campió no tengué el seu dia, sembla que els aires d'Eivissa no li caigueren bé. Va sortir nerviós i per si fos poc, tengué davant un cinturó blau, no obstant això creim que en circumstàncies normals en Moragues és superior a l'eivissenc que li va tocar a l'atzar.

JAUME VIDAL (4t. lloc).

Aquest al·lot, de la cantera del col·legi de Sant Bonaventura, va donar un bon espectacle lluitant amb ganes. Va perdre per la mínima amb el que després seria el campió però va demostrat que si continua treballant així, té un bon futur.

ANDREU G. BURGUERA

També va estar bé aquest altre judoka de Sant Bonaventura el qual, juntament amb en Vidal, és el seu primer any de judo i a la primera competició on es presentà. Andreu, el qual va guanyar un bon combat, demostrà que el seu treball no ha estat de bades i així és com es fa judo. En una paraula, un excel·lent en la seva primera competició.

OSCAR NEGREIRO (3r. lloc), medalla de bronze

Només va perdre un combat amb el que després seria el campió. El seu tercer lloc va ser més que

Les dues úniques medalles d'or de l'expedició mallorquina foren per a Joan Quintana i Josefina Oliver.

amb un calor sufocant i amb bastant de públic. En els combats que vos resumirem hi hagué de tot: alegries, penes, llàgrimes, rialles i, sobretot es va deixar el nom del Pavelló Llucmajorer a un bon lloc, encara que no tot el que hauria desitjat el professor J. Matemalas perquè és exigent i esperava més, sobretot d'alguns judokas més experts en aquesta classe de competicions.

De tornada, i amb l'expedició bastant cansada, i, perquè no hi mancàs res hi hagué "overbooking" a l'avió i els petits hagueren de pagar les conseqüències compartint fins a quatre al·lotets, seients de dos. Però, que hi farem? una altra vegada, amb més temps, per ventura les coses sortiran millor.

Hem de dir, abans de passar a l'actuació individual que part del viatge dels judokas ha estat subvencionat per l'Ajuntament, merescut i va demostrar que amb constància pot arribar a treballar un bon judo. Aquesta vegada va competir bé i va saber estar sobre el tatami.

CRISTOFOL AVILES
(3r. lloc), medalla de bronze

Un al·lot que promet molt si aconsegueix concentrar-se en el judo, darrerament està una mica despistat i això que treballa un judo d'alt nivell tècnic i competitiu. En aquesta ocasió Cristòfol va competir en una categoria superior al seu pes i per tant el tercer lloc és ben merescut.

GABRIEL GARCIA

Un moment d'un dels combats.

(3r. lloc) medalla de bronze.

Un altre dels nostres habituals campions tampoc no va tenir el seu dia. Se li va agarrotar el cos i pogueren més els nervis i per això no pogué ésser a la final encara que va guanyar la semifinal amb molta facilitat.

GUILLEM MUT (2n lloc)
medalla de plata.

En Mut va estar immillorable, va competir amb molt de coratge per la medalla d'or amb un altre judoka de Llucmajor i va fer un bon combat, i només va perdre per la mínima en una lluita molt aplaudida.

JOAN QUINTANA (1r. lloc)
medalla d'or.

Va treballar amb molt d'ordre i va aconseguir vèncer tots els rivals, de superior cinturó, però ja que

competia en una categoria superior al seu pes va lluitar i va controlar i vencé gràcies al bon coratge i bon judo. A la final va vèncer i l'altre judoka llucmajorer, G. Mut essent ovacionats pel públic.

JOSEFINA OLIVER
(1r. lloc) medalla d'or.

Si destaquem en Quintana, s'ha de fer el mateix amb Josefina. Hem de dir que va ser la figura de la competició, va vèncer i va convèncer a propis i estrangers. Només amb quatre mesos de pràctica fa un judo fi i competitiu. Fina si continua treballant molt pot arribar a ser una gran judoka.

La resta dels judokas varen estar a una bona altura.

ELS PROJECTES DE JERONI MATEMALAS.

El judo llucmajorer està d'enhorabona, així com el seu professor J. Matemalas pels triomfs del seu equip.

Però no acaba aquí la cosa, en Jeroni és emprenedor i treballador i pretén que aquest mateix any, el club Kodokan de la nostra ciutat formi un equip infantil que pugui participar en competicions en tot el territori nacional representant Llucmajor.

Així com fomentar, en tot el nostre terme, el judo que és un dels esports-art que millor constitueixen l'infant tant espiritualment com d'una manera física i que enguany tants de triomfs ha donat a l'esport de Llucmajor.

Anim Jeroni i ja saps que comptes amb tot el nostre suport.

Reportatge i fotos:
Joa. Quin.

Dojo Kodokan de Llucmajor

ELS OFEREIX: JIU-JITSU, JUDO, GIMNASTICA DE MANTENIMENT I RELAX, AEROBIC, GIMASTICA DE MUSCULACIO, ETC.

GIMNASTICA I RELAX

AEROBIC

S'INFORMI
AL Carrer Major, 39
LLUCMAJOR
o al Tel. 21 14 28
des de les 17 hores

JIU-JITSU

DEFENSA CONTRA TENDRE FORÇA, LIGAMENTS, BOMBA GIMNASTICA, etc.

C.D. Espanya**BONA PRETEMPORADA**

La lliga, ja la tenim aquí, ja haurà començat quan llegireu aquest comentari, i un C.D. Espanya amb algunes variants sobre la plantilla de l'any passat, es disposa a afrontar la difícil singladura de la Regional. Aquesta categoria, inèdita per a l'equip blau, el qual sota la direcció d'en Pep Dols no s'assembla en res al quadre de la passada temporada.

Les coses han canviat: directiva, entrenador i alguns jugadors, com en Terrassa, Frau i Baltasar i la reincorporació de Vich són una garantia fins al moment. Al menys així ho han demostrat a la pretemporada. L'equip actual és molt il·luny del que era abans. El vérem contra el Mallorca Atc. el qual va arribar a Lluçmajor amb totes les figures de III divisió i la majoria de les que promocionaren per pujar a II B. Doncs bé, l'Espanya va tractar aquell equip de tú en tot moment. ¡Quin gol va marcar Terrassa a Villalvilla i quin gran partit d'en Jaume anul·lant la gran promesa mallorquinista Molina! Excel·lent el plantejament de Pep Dols que tengué continuació enfront del Felanitx de III Div. al qual es vencé gràcies a un gol de Monserrat. El darrer encontre amistós, amb disputa de trofeu, va ser dins el rectangle de l'A. Roses de S'Arenal. El

*Pep Dols Bibiloni,
entrenador del C.D.
Espanya*

central Vich marcà el gol espanyista que significava l'empat el resultat del qual només es desnivellaria al final per un injust penalti que va donar el triomf a la U.D. Arenal.

Repetim, una bona pretemporada però, alerta! la ratxa s'ha de mantenir, el primer visitant a la lliga serà el Santa Ponsa, un equip que compta amb una gran plantilla i que la majoria dels jugadors han format part d'equips de III Nacional, i amb un bon entrenador, en Tolo Vich. Serà la primera prova de foc per al C.D. Espanya, però després en vendran moltes més. Arbitratges tirant cap a casa, injustícies i d'altres adversitats esperen l'equip de Lluçmajor. I el mal més gros és que parteix com favorit i per a molts el quedar primer o segon (sempre dret cap a l'ascens) seria normal però quedar tercers i no pujar seria un gran fracàs.

Quintana

TORNEIG DE FUTBITO A S'ESTANYOL

El passat 16 d'Agost començà a S'Estanyol un torneig de futbol organitzat pel Cafè Ca Na Marola amb la participació de 10 equips integrats per jugadors de Sa Ràpita, Campos, S'Estanyol i Lluçmajor.

Els equips anomenats: REPLEGATS, JUANOTA, NEULA, CAN MASSIA, CA NA MAROLA, BAR NOU, OLAS, CA'N FELIU, ELEFANT i XALOQUI juguen a les pistes de recent construcció a S'Estanyol el divendres i dissabte a partir de les 19,30 hores essent el darrer partit a les 21,30, per tant es juga a un ritme de dos a tres partits setmanals segons les conve-

niències dels conjunts participants.

Es desig de l'organització del torneig agrair a l'Ajuntament de Lluçmajor les facilitats donades per a la utilització de la pista, cosa que nosaltres esperam sigui continuada per a qualsevol petició esportiva, ja que solament l'ús justificarà la necessitat del recinte.

Està previst que el campionat finalitzi a la segona quinzena d'Octubre amb una berenada de companyonia, al temps que es farà donació dels trofeus als quatre primers classificats així com al jugador més golejador i al porter menys golejat.

Jaume

CARNISSERIA XARCUTERIA

ZANOQUERA - GARCIA

Plaza España, 62 · Teléfono 66 13 02
LLUCMAJOR (Mallorca)

*Sabates
Can Gramet*

**VENDA DE MOSTRES
PARELLS SOLTS**

C/. Bisbe Taixaquet, 6 - Tel. 66 03 74
LLUCMAJOR

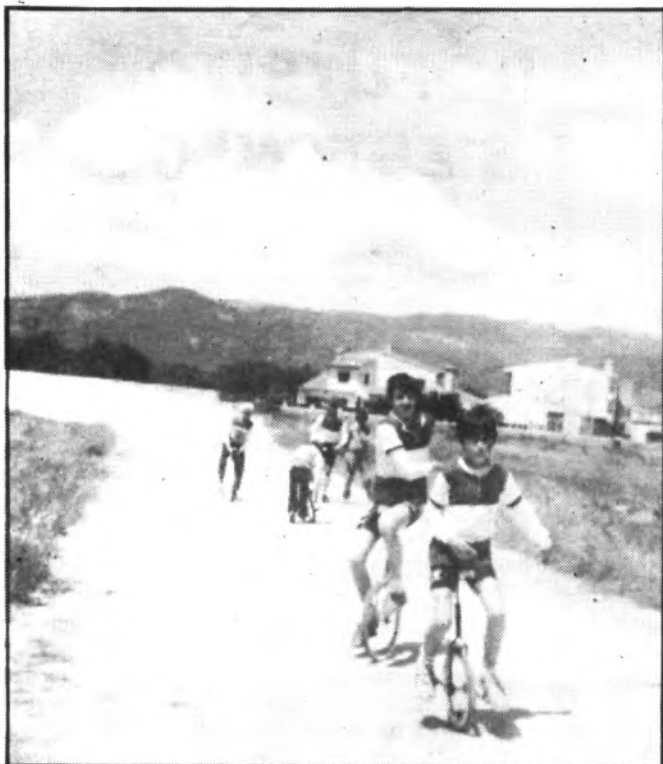

DEPILAR-SE AMB
LA DEPILACIÓ
ELECTRICA ES
DEPILAR-SE

UNA VEGADA PER SEMPRE

**ES UN SERVEI MÉS DE LA
PERRUQUERIA I BELLESA DE LES
GERMANES PUIGSERVER**

Orient. 3 · LLUCMAJOR
TANDES A CONVENIR TEL. 660287

MARXES CLICLOTURISTES

L'associació de pares d'alumnes del col·legi Sant Bonaventura ve efectuant una sèrie de marxes cicloturistes al llarg del curs escolar. Durant el curs 84-85 se n'efectuaren 26 recorrent alguns dels pobles d'aquesta illa. També es va celebrar una diada en el velòdrom de Vilafranca amb l'arribada de Jaume Salvà, una altra en el velòdrom de Santa Maria i a final de curs un cap de setmana (els

dies 25-26 de maig) a Ca'n Picafort, Hotel Alcúdia.

També s'imparteixen classes d'estabilitat i es compta amb sis bicicletes mono roda amb un nombre elevat d'alumnes que ho saben practicar, tal i com podeu apreciar a la fotografia i les edats són compreses fins als vuit anys. Tots els interessats es poden dirigir al carrer Ripoll, 2. Se'ls presentara material per practicar.

«Trofeu Clutat de Llucmajor» a s'Arenal, de futbol

U.D. ARENAL, 2 C.D. ESPANYA, 1

En el terreny de Son Verí es disputà el "XV Trofeu Ciudad de Llucmajor, entre els equips de S'Arenal i l'Espanya de Llucmajor. El triomf en aquesta ocasió fou per als de la zona turística per 2-1.

Arbitratge de Sagrera ajudat per Marín i Rodríguez.

Alineacions:

Espanya: Pascual, Roig, Cano, Gómez, Vich, Miguel, Jaume, Terrassa, Villena, Monserrat (Alvarez, Salvà).

Arenal: Tino, Kike,

Pons II, Mena, Pons I, Salas, Cano, Zamora, Bueno, Paco, Sagrera (Trujillo, Sánchez, Sorell, Riutort, Fuentes I).

Per els locals marcaren Ruiz i Pons i per els de l'Espanya Monserrat.

Partit molt disputat entre els dos equips, molta rivalitat i al final l'artístic preciós trofeu donat per l'Ajuntament de Llucmajor, fou entregat al capità del S'Arenal, de mans del batle Antoni Zanoguera.

Tomeu Sbert.

TRUC

Truc... retruc... val nou. joc fora.

Envit un altre... dos més... tots.

Flor... una altra... sa meva és petita... sa meva fa "el resto".

El truc és un joc de cartes on essent també la sort factor determinant no té tal vegada la força decisiva d'altres, ja que la paciència, la falsera, la competència i la por són aptituds necessàries per als bons jugadors. De tot això en sa-

ben un raig llarg els truquers de S'Estanyol i ho demostren al campionat que fan a Ca na Marola a doble volta i amb la participació de dotze parelles. Després de cinc partides encapçalen la classificació en G. Panisa Moll i en G. Panisa Batle.

Al final del torneig hi haurà sopar i bauxa aprofitant l'entrega de les precioses caragoles de ceràmica que guanyaran els tres primers classificats.

Jaume.

CAIXA DE BALEARS
"SA NOSTRA"

ENTRE NOLTROS

NAIXEMENTS

- Maria Jesús Pérez Adover, filla de Joan i Jerònia, nasqué el 20-6
- Raquel López Huerta, filla de Pere i Maria dels Reis, dia 28-6
- Esteve Sans Kinsley, fill d'Antoni i Paula, nasqué dia 1-7.
- Antoni Mas Salvà, fill de Pere Eugeni i Catalina, dia 4-7.
- Antònia Peña Manresa, filla de Sebastià i Sebastiana, dia 28-6
- Isabel Maria Servera Crespí, filla d'Andreu i Jerònia, dia 9-7
- Magdalena Vila Mora, filla de Bartomeu i Margalida, dia 9-7
- Bàrbara Sánchez Vaquer, filla de Jesús i Apolònia, dia 17-7
- Joana Maria Linares Ros, filla de Josep i Francisca, dia 20-7.
- Josep Francesc Magaña Tomàs, fill de Francesc Josep i Francisca nasqué dia 24-7.
- Esperança Coll Reynés, filla de Miquel i Magdalena Maria, dia 3-8.
- Noemí Vicens Cabellos, filla de Francesc i Joana, dia 6-8.
- Antoni Oller García, fill de Joan i Maria del Carme, dia 4-8.
- Francesc Ramon Esteve Roca, fill de Margalida, nasqué dia 30-7.
- Antoni Febrer Roig, fill de Nicolau i Margalida, dia 13-8.
- Catalina Isabel Mascaró Morillas, filla de Llorenç i Matilde, nasqué dia 14-8.

MATRIMONIS.

- Rafel Catalán García i Maria Cànaves Comas, es casaren a l'església Parroquial de Sant Miquel dia 29-6.
- Bartomeu Aulet Caldés i Catalina Garau Vadell, es casaren al Santuari de Gràcia el 22-6.
- Poncio Mesquida Noguera i Maria Rigo Mut, es casaren a l'església de Sant Bonaventura el 22-6.
- Joaquín Fernández Plantón i Manuela Marín García, es casaren al Jutjat de Pau el 10-7.
- Miquel Coll Garcías i Magdalena Maria Reynés Coll, es casaren a l'església de Sant Miquel, dia 1-7.
- Joaquim Sebastià Miquel i Manuel Martín Rojas, es ca-

saren a l'església de Sant Miquel el 14-7.

- Pere Pou Sureda i Maria Mulet Trobat, es casaren al Santuari de Gràcia el 18-7.
- Miquel Filori Noguera i Elisabeth Margareta Jensen, es casaren al Santuari de Gràcia dia 22-5.
- Antoni Figueroa Fernández i Esther Milla Campos, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 20-7.
- Jaume Salvà Jaume i Ascensió Robles Elum, es casaren al Santuari de Gràcia el 2-8.
- Joan Antoni Serra Mora i Concepció Corbalan Verd, es casaren al Jutjat de Pau, dia 12-8.
- Antoni Alba Jiménez i Julia Miñano López, es casaren a l'església de Sant Bonaventura dia 10-8.
- Joan Carles Pérez Martínez i Maria Isabel Romero García, es casaren al Jutjat de Pau el 17-8.
- Antoni Domingo Osuna i Joana Perpétuo Socorro Miranda Córdoba, es casaren a l'església de Sant Miquel dia 22-8.

DEFUNCIONS.

- Miquel Catany Company, morí dia 20-6 als 84 anys.
- Francesc Medina Carmona, morí dia 26-6 als 87 anys.
- Catalina Tomàs Sastre, morí dia 29-6 als 82 anys.
- Margalida Ballester Ballester morí dia 2-7 als 84 anys.
- Catalina Vadell Caldés, morí dia 2-7 als 84 anys.
- Francisca Pons Vidal, morí dia 3-7 als 57 anys.
- Catalina Clar Sbert, morí el 3-7 als 81 anys.
- Miquel Nicolau Capellà, morí el 6-7 als 79 anys.
- Hermann-Heinrich Neff, morí dia 10-7 als 53 anys.
- Francesc Mena Rambla, morí el 11-7 als 87 anys.
- Jaume Tugores Ferriol, morí dia 16-7 als 35 anys.
- Antelm Puig Socias, morí dia 17-7 als 71 anys.
- Joan Salvà Catany, morí el 18-7 als 59 anys.
- Joan Pere González Requena, morí el 20-7 als 5 anys.
- Josep Trujillos Avila, morí dia 22-7 als 70 anys.
- Manuel Almagro Olivares, morí el 27-7 als 60 anys.
- Damià Bujosa Veny, morí dia 1-8 als 72 anys.
- Eduard Fortis Morales, morí dia 6-8 als 65 anys.
- Bernat Taberner Gamundí, morí el 7-8 als 92 anys.
- Margalida Sastre Pons, morí dia 9-8 als 55 anys.
- Margalida Reda Vidal, morí dia 11-8 als 88 anys.
- Gabriel Gomila Rubí, morí dia 14-8 als 85 anys.
- Maria Antònia Expósito Ortega, morí el 16-8 als 90 anys.
- Isabel Trujillos Mancilla, morí dia 16-8 als 66 anys.
- Josep Nadal Catany, morí dia 20-8 als 80 anys.
- Francisca Amengual Sastre, morí el 22-8 als 80 anys.

Mòdul

FORMES TAPISSADES

Ens trobarà a Manacor,
Cra. Palma-Artà, Km. 47
Tl. 55 06 65

10.000 ptes.

**Valoram el seu tresillo antic,
qualsevol sigui el seu estat, al
canviar-lo per un de nou:**

***Oferta única,
mesos setembre i octubre***

Sopa de lletres

F O J Ç E R E N E G
 Z E P U A S J U R O
 O P B E N J U I B D
 C M A R Ç Y L L M Ç
 T A U N B O I R E C
 U I G Ç B R O A V
 C C I O B E L P O S
 R H K A S E Y O N H
 E R D A C T E S A H
 H C E R E N E S E B

Els dotze mesos de l'any.

ENDEVINALLA

¿quina herba és que sol fer
 es fruit primer que sa flor,
 i, com aquesta se mor
 altra fruita ja li ve?

Soluciones núm. anterior

Sopa de lletres

T E O B M W Y A T F W A Q R
 C C G E T N A L L A T V Z E
 M D F W H N R Y R O D E T
 O L K R P I S D P O A F W R
 T A H M R O A N D Q G A O
 I D E A S I O L L A T C N M
 H O N S C A I F A R M D J K
 O R A T L L A D O R Y N U B
 A C O L U R E L L O T G E I
 C J E V R E M B U T L R H E
 K A S K S G I H O R Y C Q J
 P L Y Z V P R O P E R A V
 S O M B L N Q U H L A R Z D

13 Objectes que se poden trobar dins una CUINA

Solució endevinalla anterior
 SA CLAU.

P'es forat d'es moix

Aquesta barrera, per als
 infants és una llosa de
 1.200 quilos de força. Es

tan difícil de posar-hi un rei-
 xat protector? Déu ens alli-
 beri d'un "No m'ho pensa-
 va!"

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 LLUCMAJOR

Destilerias Reunidas
 S.A.

**FABRICA DE LICORES Y ALMACEN DE LICORES,
 WHISKY, VINOS Y CHAMPAÑAS**

**C/. S. Francisco, s/n - Tel. 66 01 78 - LLUCMAJOR (Mallorca)
 EDIFICIO DERESA**

**PEUGEOT
TALBOT**

**TALLERES
MARINA**

**AGENTE
OFICIAL**

**HORIZON DIESEL, COTXE ESPECIAL PER
A LA POLICIA**

Joan Ramon Clar
Mestre de taller
Carrer Marina, 104
Tel. 66 05 21
LLUCMAJOR

sa teulera

PLANTES D'INTERIOR I EXTERIOR
CENTRES - RAMS DE NUVIA
CORONES

FLORS I PLANTES DE TELA
DECORAM ESGLESIES
ARREGLAM TERRASSES I JARDINS

Carrer Campos 80 - Tel. 66 01 76
Plaça Espanya, 45 - Tel. 66 13 59

CERAMIQUES, VIMET, VIDRE
I PECES DE FANG

**SABEU QUE US OFEREIX
"VIATGES XALOKI"?**

- *Bitllets d'avió i vaixell
- *Reserves d'hotels
- *Lloguer de cotxes
- *Viatges de negocis i vacances

TOTS AQUESTS SERVEIS ELS TROBAREU A
"VIATGES XALOKI", SENSE CAP TIPUS DE
SUPLEMENT SOBRE EL PREU OFICIAL

C/. Maria Antònia Salvà, 38
Tel. 26 74 50 - 54 - 58

S'ARENAL

ESTUDIANTS! PROFESSORS! PROFESSIONALS! TENIM EL QUE NECESSITAU

Ordenadors domèstics, personals i de gestió

Impressores Disquets

Monitors: Fòsforo Verd, Color

CANON, PHILIPS, SONY

Ca'n Pau Salvà

**BOTIGA: C/. Bisbe Taixaquet, 24*

Tel. 66 01 04

CONTACTI AMB NOSALTRES

FORN Ca'n Paco

**COMPRI ALS PETITS
ESTABLIMENTS. TENDRA
UN TRACTE DIRECTE I
UN AMBIENT FAMILIAR**

**SERVIM ENCARRECS
ESPECIALS PER A
CASAMENTS, BATEIGS
I COMUNIONS**

**AQUEST ESTIU
PROVAU ELS NOSTRES
PASTISSOS (PASTELS)
GELATS**

LLUCMAJOR
C/. Major, 79 - Telèf. 66 09 45

Ca'n Paco II
C/. Cardenal Rosell, 48 - Tel. 66 12 52